

„Azért ne botránkozzál meg az ő szegényes, szolgálai alakján, hanem adj neki hálát azért, s bízzál őbenne, mert mindaz, amit ezen eljövetelevel tesz, teerted történik, s a te javadra szolgál.”
Kezdjük az egyházi esztendőt Lutherrel ► 11. oldal

„Szemében ott élt a rettegés, mi lesz, ha agresszív családtagja rátalál, s ott tükröződött a kétség is, vajon hisznek-e itt neki, biztos oltalomra lelt-e az egyházi falakon belül.”
Akció- vagy életprogram? ► 5. oldal

„...számukra teljesen természetes, hogy önként segítik gyülekezetük munkáját (...) gondozzák a templom kertjét, segítik az idősebbeket, és így tovább.”
A tantárgy neve: közösségi munka ► 6. oldal

A Luther
Kiadó adventi
könyvvására
► 7–10. oldal

FOTO: LUKÁCS GÁBI

FOTO: BODA ZSUZSA

A hajónak vízre kell szállnia

Felügyelők országos konferenciája Révfülpön

► **A Beszéljünk az egyházunkról! mottó köré épült az idei országos felügyelői konferencia. A november 23. és 25. között Révfülpön megrendezett találkozó az oktatás, a diakónia, az egyházi, gyülekezeti élet és a média kérdései mellett az egyházaknak a 21. században betöltött küldetését vette terítékre. Az Ordass Lajos Evangelikus Oktatási Központban összegyűlt felügyelők között sokan voltak olyanok, akiket idén először választottak meg erre a tisztségre, de az előadások a tapasztaltabbaknak is szolgáltak új információkkal.**

Péntek este a hosszabb-rövidebb útról érkezett vendégeket Prőhle Gergely országos felügyelő és ifj. dr. Hafenscher Károly, az oktatási központ igazgatója köszöntötte.

A lelki felkészülést Gáncs Péter elnök-püspök áhítata segítette. A Déli Egyházkerület lelkesíti vezetője a tanítványok kiküldetésének történetét alapul véve szövegezte, hogy megfelelő indulással nagyobb eséllyel érjük el a célt, ezért – a tanítványokhoz hasonlóan – nekünk is erőfeszítéseket kell tennünk, amikor Jézus hívására válaszolunk.

A püspök kiemelte, hogy a vezető funkciókat betöltött emberek elengedhetetlen tulajdonsága a „szent bizonytalanság”, ugyanis ez akadályozza meg, hogy elveszítsék az alázatot. „A hatalom ugyanis nem a mi kezünkben van, hanem egyedül Jézuséban” – hívta fel a hallgatóság figyelmét zárómondataiban.

A hétvége áhítatainak megtartására a szervezők Gáncs Péter mellett Szemerei Jánost, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspökét és Hafenscher Károly igazgatót kérték fel, a vasárnap délelőtti úrvacsorai istentisztelet igehirdetőjeként pedig dr. Fabiny Tamás északi kerületi püspök szolgált.

Oktatás

A péntek este témája egyházunk oktatásügye volt. A kerekasztal-beszélgetés dr. Fabri Györgynek, az Északi Egyházkerület felügyelőjének moderálásával zajlott. Első beszél-

getőpartnere, Varga Márta, a Magyarországi Evangelikus Egyház (MEE) Országos Irodája Nevelési és Oktatási Osztályának vezetője a közfeladatok ellátásának felelősségéről beszélt. Kulcskérdésként fogalmazta meg, hogy az egyházi iskoláknak milyen a viszonyuk a gyülekezetekhez, illetve hogy vajon meg kell-e felelni a régi elvárásnak, miszerint az egyházi iskolák elitképző intézmények legyenek.

Lakatosné Hachbold Éva, a soltvadkerti Evangelikus Egyházi Óvoda vezetője örömmel számolt be arról, hogy idén szeptemberben az óvoda folytatásaként általános iskola is kitért a kapuit a gyermekek előtt. A két soltvadkerti intézmény szoros kapcsolatot ápol a gyülekezettel, kölcsönösen építve egymást.

A balatoni helyszínhez illően hajós példával élt Tölle Balázs, a soproni Berzsenyi Dániel Evangelikus (Líceum) Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium igazgatója: egy hajónak nem a kikötőben kell vesztegelnie, hanem vízre kell szállnia. Ezzel fejezte ki az oktatás missziós szerepét, amelynek érvényesítéséhez elengedhetetlen, hogy a saját tradícióinkat is ismerjük.

Deák László, a pestszentlőrinci Szt. Gábor Evangelikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium iskolaelkészítője speciális problémákról beszélt. Az evangelikus iskolákban – főleg az átvett intézményekben – sok nem vallásos családból, nagyon vegyes szociális háttérből érkező gyer-

mek tanul. Megszólításuk, lelkipáncsolásuk az iskolaelkészítő számára olykor nagy kihívást jelent.

Gáncs Péter oktatásért felelős püspök hangsúlyozta, az egyház egészséges egysége miatt fontos, hogy ne csak intézményfenntartó egyház legyünk, hanem a gyülekezetek az intézményekkel összhangban működjenek.

Egyházunk országos irodájának igazgatója, Kákay István az evangelikus intézmények állami környezetéről beszélt, biztatásképp pedig megjegyezte, hogy a közoktatásért felelős kormányzat láthatóan épít az egyházakra.

A kerekasztal-beszélgetésbe egy idő után a hallgatók is bekapcsolódtak. Élénk diskurzus alakult ki a hit- és erkölcsstanórák közelgő kötelező bevezetéséről és a felsőoktatásról is.

Diakónia

A szombat délelőtti első beszélgetésen egyházunk diakóniai munkaága került terítékre. Radosné Lengyel Anna, a Déli Egyházkerület felügyelője két szakemberrel beszélgetett a téma kapcsán: Buda Annamáriával, az országos iroda diakóniai osztályának vezetőjével, és Gregersen-Labossa Györggyel, a diakóniai bizottság elnökével.

A diakónia már az ösgyülekezetekben is jelen volt, hiszen ahol az emberek lelki közösségben élnek, ott nem nézhetik el a szegénységben és nyomorúságban élőket – idézte fel a kezdeteket Gregersen-Labossa György, majd hangsúlyozta: az utóbbi évek nagy előrelépéseként a hazai evangelikus diakóniát sikerült visszahelyezni teológiai alapjaira. A munkaág egyik hosszú távú célja pedig, hogy az egyházban a munkatársaknak a megfelelő diplomájuk mellett teológiai képzettségük is legyen.

► Folytatás a 13. oldalon

Adventi ziccer – ugye nem hagyjuk ki?

■ LÁSZLÓ JENŐ CSABA

Hihetetlen mértékben megnőtt a spirituális kereslet. Ugyan a keresztény egyházak – különösen a történelminek tekintett felekezetek – templomaiban egyre több az üres padosor, mégis van az emberekben valamiféle vágyakozás, sóvárgás a földi dolgok között valami egészen más dimenzió felé. Nem véletlen, hogy ilyenkor, a karácsony közeledtével az egyházakkal kevésbé rokonszenvező kereskedelmi csatornák is ellátogatnak valamelyik felekezeti árházba, évszázados kolostorba vagy rozszant falusi templomba, és a keresztényekkel szemben máskor meglehetősen ellenséges hangnemet megengedő lapok is közölnek egy-egy hosszabb interjút valamelyik püspökkel vagy világi egyházi vezetővel.

Talán a hosszú ideje tartó gazdasági-pénzügyi válságnak is tulajdonítható az az örömdetes tény, hogy egyre többen hivatkoznak a pénzén meg nem vásárolható ajándékok fontosságára, és helyezik az ünnep középpontjába a szeretetet, a meghittséget – természetesen is képletesen is háttérbe szorítva a méregdrága ajándéksomagokat. És minden bizonnyal a november végére általánossá váló ködös idő, a hamar elérkező esti sötétség is vágyat ébreszt az emberekben a fények, a meghittség és a harmónia iránt.

Érdeklődéssel olvastam egyik nagy evangelikus gyülekezetünk igazgató lelkészének levelét, amelyben világi koncertszervezők templombérletre vonatkozó megkeresését utasította el udvarias, mégis meglehetősen határozott hangnemben. A magyar szórakoztató zenei piacot jól ismerő menedzserek ugyanis már a kora őszi hónapokban megkeresik a városok plébániáit, egyházközségeit, hogy jó előre biztosítsák az általuk kínált koncertek helyszínét. Giga- és megsztárokat, tehetséges és kevésbé tehetséges énekesek, népszerű dallamokat megszólaltató hangszeresek készülnek ugyanis évről évre karácsonyi turnéval szerte az országban a gyertyafényre, adventi hangulatra és néhány jó szóra vágyó közönséghez.

Az említett lelkész ezúttal nemet mondott – pontosabban írt – a koncertszervezők levelére. A lelképásztor kifejtette, hogy temploma nem lesz a kommersziális karácsonyi készülődés, az adventből is pénzt csináló üzletemberek helye, hanem az eljövendő idején is megmarad az imádság házában.

Valóban izgalmas kérdés: szabad-e kvázi koncertteremként kisebb vagy nagyobb bérleti díjért cserébe a templomban pódiumot biztosítani Zsédának, Takács Nikolásnak, Szinetár Dórának vagy St. Martinnak? Megtörté-e a mi csendes, bűnbánatteli adventi várakozásunkat, ha a

lilába öltöztetett oltár előtt tapsolja meg több száz ember Varnus Xavért vagy Szekeres Adrient?

A kérdések sora azonban itt nem állhat meg. Magunkba mélyedve át kell gondolnunk: vajon mi mindent megtettünk-e, hogy a sötétségben élő, de az adventi gyertyák fényére kétségtelenül vágyódó embertársainkat beültessük valamelyik templom padjába? Mindent elkövettünk-e gyülekezetünkben, iskolánkban, ificsoporunkban, hogy az adventi időszak által kínált ziccercert ne hagyjuk ki? Ki-használjuk-e idén azt a „piaci rést”;

„...vajon mi mindent megtettünk-e, hogy a sötétségben élő, de az adventi gyertyák fényére kétségtelenül vágyódó embertársainkat beültessük valamelyik templom padjába?

amelyet az ünnepvárás kínál a társadalomban? Megnyitjuk-e saját szervezésű orgona- és kórushangversenyekre, keresztény könnyűzenei koncertekre, irodalmi programokra, jótékony-sági akciókra templomainkat, vagy csak csendben, ölbe tett kézzel várjuk, hogy a következő vasárnapokon hátha többen leszünk Isten házában?

És ha nyitunk is ajtót, valóban átszűrődik-e a hangokon az üzenet, hogy mi nem csupán egy régi-régi legendát, afféle romantikus történetet idézünk fel évről évre, hanem maga a Megváltó mosolygott rá az emberre azon a bizonyos betlehemi éjszakán? Tud-e minden dallam, minden apró gyertyafény és felfestett kis csillag, minden pohár forralt bor és falat mézeskalács igazi hitvallás-sá lenni: tanúságtétellel Isten jászolba fektetett ajándékáról?

Istennek hála, jó példából nincs hiány. Sok településen szerveznek adventi gyertyagyújtást a főtéren, a városháza előtt vagy iskolai sportudvarokban. Lelkes hitoktatók és szülők betlehemes játékokra készítik fel a gyermekeket, akik házról házra járva viszik a születés csodájának üzenetét.

Egy általam ismert katolikus közösség pedig négy héten keresztül minden vasárnap szívet melengető programokkal lepi meg a városrész lakóit. Tavaly az utolsó adventi vasárnapon annyian voltunk együtt, hogy az élő állatokat is felvonultató betlehemes játék előtti misére alig fértünk be a templomba. Akikkel ott, a szénabálák tövében, forró teával a kezünkben együtt énekeltek a Mennyből az angyalt, talán már annyira nem is bántuk, hogy lemaradtunk az éppen felfuttatott megsztár fejletlennek hirdetett koncertjéről.

A szerző jogtanácsos, evangelikus gyülekezeti kántor, lapunk ifjúsági oldalának rovatgazdája

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Istenünk, köszönjük, hogy te mindig úton vagy felénk. Add, hogy most is érezzük jelenlétedet, amikor könyörgésünkkel hozzád fordulunk!

[Lektor:] Urunk, add, hogy hálaadással fogadjuk ajándékaidat, amelyekkel hitünket erősítet és reményiségünket tápláld! Teremts szívünkben vágyakozást legdrágább ajándékok, Jézus Krisztus után! Add, hogy neki tetsző módon készüljünk születésének közelgő ünnepére, hogy amikor újra eljön dicsőségében, kegyelmet találjunk előtte, és üdvösségre jussunk! Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, irgalmadba ajánljuk egyházunkat, gyülekezetünket. Őrizd meg közösségeinket az új egyházi esztendőben is minden bajtól és veszedelemtől! Áldd meg az ige hirdetését, hogy meg ne inogjunk hitünkben, és el ne veszítsük reményiségünket, hanem csüggedés nélkül készüljünk Üdvözítőnk eljövételére! Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, áldásodat kérjük hazánkra, nemzetünkre, városunkra és minden városra, településre. Áldd meg azokat, akik a kormányzás felelősségét viselik, hogy egyetértésben és békeességben éljünk! Add, hogy a munkában állók becsülettel teljesítsék minden feladatukat, a gondoskodásra szorulókat pedig együtt érző és segítő testvérré találjanak azokban, akikre ellátásukat bíztad! Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, szent Fiad eljövételének ígérete arra indít minket, hogy az egész világról megemlékezzünk előtted. Áldd meg a népeket és vezetőiket, hogy békeességben éljünk! Adj még kegyelmi időt a világnak, és segíts meg követeidet, hogy evangéliumod a föld minden lakójához eljusson, és senkit ne érjen készületlenül a számadás napja! Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkész:] Hallgass meg minket, Urunk, és maradj velünk kegyelmeddel és jóságoddal, szent igéddel és Lelked minden áldásával, hogy amikor utunk véget ér a mulandó világban, befogadhass örök országodba, a mi Urunk, Jézus Krisztus által.
[Gyülekezet:] Amen.

**FIZESSEN
ELŐ
LAPUNKRA!**

Az *Evangelikus Élet* 2005–2011. évi lapszámai PDF formátumban letölthetők a www.evangelikuselet.hu címről.

ADVENT 1. VASÁRNAPJA – APCSEL 17,22–33

Áldott adventtől a boldog karácsonyig!

Pál apostolnak nem volt adventi hangulata! Athénben a munkatársaira várt, és kihasználta az időt városnézésre. Lelke egyre jobban háborgott a primitív bálványimádás miatt.

Csalódott Athénben, mert úgy tudta, hogy a bölcsesség szeretetének fővárosa, ahol csak tanulhat az idegen, akinek amúgy is van hellén (görögös) műveltsége, és még a nyelvet is jól tudja. Csalódott, mert a városban nyomát sem látta a tiszta bölcsességnek. Bálványok templomai mindenfelé. Mérgét csak fokozta a hiábavalónak tűnő vitatkozás zsinagógatagokkal és tudálékos filozófusokkal. A Jézus követésében járó apostol nem adventi hangulatba került, hanem missziói felelősséggel szólította meg hallgatóságát, hogy felkészítse őket emberlétünk legfontosabb, életbe vágó eseményére.

Ha most ebben az új adventi időszakban Pál apostol bejárna a városainkat, vajon mit tapasztalna? Elkápráztatná-e a csillogó-villogó adventi kivilágítás, elandalítaná-e a szirupos zenebona, a vásárlásra kínált, mindenféle haszontalan, ostoba csecsebecse? Vajon nem háborgna-e a lelke a kifecmódott lelkületű adventezés miatt?

A keresztyénség az Úr Jézus Krisztus születésének megünneplésére készül, de közben az emberek az adventi vásárnapokon boltokban, plázákban, bevásárlóközpontokban tolonganak nyereségcentrikus mammonpapok kísértő reklámszövegeitől elszedítve. Ha Pál apostol látna az európai (ál)keresztyén világ viselkedését karácsony előtt, tudna-e olyan tapintatosan szólni, ahogy há-

borgó lelke ellenére képes volt megszólítani Athén polgárait a szellemiség bolhapiacán, a híres Agorán?

Az apostolnak nem volt adventi hangulata. Már az athéni zsinagógában is „Jézust és a feltámadást hirdette” (17,18b), majd a nyilvános szónoklatok ókori Hyde Parkjában tapintatosan megkezdett beszéde folytatásában is világosan találta az igazságot. Nem vitatta el a vallásosságukat, de kétélű a dicséret, hogy „minden tekintetben nagyon vallásos emberek”. Ez rettenetesen kevés! Áttételesen lesöpörte a materiához kötözött bálványisteneket, és felhívta a figyelmet arra, hogy csak egyetlen Isten létezik, aki létrehozta a mindenséget.

Megdicsérené-e – akár szónoki fogásként is – az apostol a mi adventi, karácsonyi ajándékvásárlási hitstériánkat? Látva tolongásunkat a pénzárca tartalmát aggódva számolgatók között, mert az a vak tévhit él bennünk, hogy szeretetet csak pénzért vásárolt ajándékokkal lehetséges kifejezni? Pedig a karácsony nem a szeretet ünnepe, hanem Isten áldozatos szeretetének magasztos ünnepe, mert egyszülött Fiát küldte istállójászlán keresztül elhibázott életünk meggyógyítására!

Modern közvélemény-kutatások két dolgot biztosan megállapítanak. Az egyik a pogány, babonás vallásosság tömeges jelenléte, hiszen már több olyan település van kis hazánkban, ahol „spirituális szalonok” nyíltak, amelyekben pénzért jóvendőmondást és szerencsecuccokat lehet vásárolni.

A másik az lenne, hogy szomorú homályba borult a karácsony igazi, tisz-

ta üzenete. Az egész adventi időszakot belengi a pénzimádás, a mammon tombolása, ezért villognak a szépnek szánt elektromos díszek mindenfelé, és bömböli a média a rosszabbnál rosszabb reklámszövegeket.

Álljunk meg egy pillanatra, perc-re, órára! Hallgassunk Pál apostolra, vagyis a szent ígére! Nem ideges bevásárlásról és konyhai erőfeszítésről szól az advent és a karácsony. Legálább nekünk ne erről szóljon. Ez nem jelenti azt, hogy – Luthertől tanulva – ne akarjuk kifejezni szeretetünket karácsonykor azok felé, akik a legfontosabbak nekünk. Nem is kell megfosztani magunkat attól a hangulattól, amit az Isten szeretete gyújt meg a lelkünkben, amikor meghatottan örvendezünk a *Csendes éjt* énekelve, tudva, hogy Megváltónk született, aki a betlehemi jászoktól a golgotai keresztig át értünk cselekedett mindent, és feltámadásával kitarja előttünk Isten országának kapuját.

Pál apostol adventje az athéniakat és minden idők hallgatóit a legfontosabb tényre akarja felkészíteni, hogy ez a várakozás szülessen meg a lelkében. Nem ismeretlen az Isten, mert Jézus Krisztusban megmutatta magát! („Aki engem lát, látja az Atyát!” – Jn 14,9) Ő az egyetlen Isten, és ezért azonnal söpörjük ki életünkől az ember voltunkat megalázó bálványokat.

S amikor a Szentlélek segítségével – igei módon – látunk, rádöbbenünk az igazi istentisztelet lényegére: hálaadással imádjuk őt, aki Fiában megnyújtotta kezét felénk, a mulandó létezés halálos örvényében fuldoklók felé. S közben még egyetemes testvériségünk is felragyog előttünk (az egész

A VASÁRNAP IGÉJE

emberi nemzetség egy vérből teremtetett – 17,26), éppen ezért a legnagyobb bűnök egyike a gyűlölködés, amelynek végzetes megjelenési formája a fegyverporogás vagy bármiféle veszekedés.

Az istenkeresés titka, hogy „csak” körül kellene néznünk, mert Isten „nincs messze” tőlünk, hiszen „öböne élünk, mozgunk és vagyunk” (17,28). Ez az igazi advent, azaz lelki készülődés és örvendező várakozás, hogy aki ilyen valóságosan körülvesz bennünket, még testet is ölt köztünk és – végül (Gal 2,20) – bennünk.

Az igazi adventi hangulatra készít a szent ige: ezért lila az oltárterítő! Advent börtöje – Pál szavai szerint – a megtérés, amely magában foglalja a bűnbánatot, az életünk megtisztulása utáni vágyat. Meggyullad egymás után a négy gyertya a tökéletesség jelképén: hit, szeretet, reménység, öröm gyertyalángjai. Ezek világítsanak rá arra a tényre is, hogy lesz egy nap, amikor „igazságos ítélet” hangzik el az egész földkerekség minden lakója felett, és a bíró az a Jézus Krisztus, aki megjárta a halált, poklot, és Isten feltámasztotta.

Athénben gúnyolódtak e szavak hallatán, a mi korunktól sem áll messze a gúnyolódás a szent ígér, sőt botrányos gyalázkodásokra is sor kerülhet, de Isten Lelke ébressze, növelje hitünket, hogy Megváltó született nekünk. Akkor pedig itt a boldog karácsony!

■ RIBÁR JÁNOS

Imádkozzunk! Urunk, adj áldást adventünkre, hogy boldog karácsonyunk lehessen! Amen!

Az istentisztelet és az egyházzene kapcsolata

A 21. század kihívásai

CANTATE

Eged Isten dicséretére.

► **Az új egyházi év változást hoz hetilapunk második oldalán. Advent első vasárnapjától ismét a Cantate rovatral és egyházzenei témákkal találkozhatnak olvasóink: az elmúlt hat év alatt immár ötödször.**

Aki eddig figyelemmel kísérte rovatunkat, érdekes és fontos kérdésekről olvashatott, értékes énekeket ismerhetett meg alaposabban.

Mostani sorozatunk merész célokat tűzött maga elé. Első néhány cikkében olyan területeket próbál érinteni, megvilágítani, magyarázni, amelyek – legalábbis a rovatgazda véleménye szerint – létfontosságúak keresztyén, ezen belül evangélikus önazonosságunk szempontjából. Reményünk az, hogy ezek az írások tudatosabb hozzáállásra készítők, közös gondolkodást indítanak el – nem csak az egyházzene területén.

Mai magyar evangélikus egyházunkat sokszínűnek, de akár végtelennek is nevezhetjük, ha a gyülekezetek helyzetét, nagyságát, összetételét és lehetőségeit, valamint az egyházunkban szolgáló lelkészek kegyességi irányzatát, képzettségét, közösségen belüli tekintélyét és szerepét vesszük szemügyre. A minket körülvevő világ áttekinthetlensége, romlottsága vagy akár nyomorúsága nehezíti, sok esetben szinte lehetetlenné teszi, hogy az igazán fontos kérdésekkel a súlyuknak megfelelően, felkészülten foglalkozzunk.

Ezért fenyeget az a veszély, hogy az egyház életének középpontjára, az Is-

tennel való találkozásra lehetőségére, magára az istentiszteletre nem tudunk elég figyelmet fordítani. Vagy ha fordítunk is, kellő ismeretek hiányában nem megfelelően tesszük. (Ez nem azt jelenti, hogy az egyház más területeken való tevékenysége nem fontos, hanem azt: ha a központ nincs rendben, a többi szolgálat is erőtlenné válhat.)

Napjainkban egyre inkább felbomlani látszanak a hagyományos közösségek; a gyülekezetek igen különböző korú, előéletű, hitű, kultúrájú és igényű egyénekből állnak. A gyülekezeti tagok egy része befogadóként és szinte öntudatlanul viszonyul az istentisztelethez: vagy régi, többnyire idealizált emlékek felidézésének igényével, vagy a megfogalmazásig el nem jutott vágyakkal – tehát érzelmi alapon.

Ebben a helyzetben előfordulhat, hogy – a mindenkinek megfelelő vágyás szándékából – az istentisztelet kívánságműsorrá válik. Ahhoz, hogy ezt elkerüljük, az szükséges, hogy az istentiszteletet emberi oldalról létrehozó személyek – a lelkész és a kántor (valamint a lektorok és segítők) – átfogó szakmai ismeretekkel rendelkezzenek a liturgia alkotóelemeiről. A Szentlélek segítségül hívása az első lépés, ezután viszont a minden létszerep kiterjedő, tudatos alkotómunka következik, amelyre időt kell szánni.

Bármilyen rend szerint zajlik az istentisztelet, minden része összefügg egymással, és ezeknek a tételeknek egységet kell alkotniuk. Lehet valami egyszerűbb vagy dicsőbb, de nem lehet igénytelen vagy elő nem készített! Szükség van támpontokra és objektív

mércére, mert különben az ízlés ingoványos területére lépünk. Az például nem vita tárgya egyházunkban, hogy minden ünnepnek megvan a maga kötött ikerendje, amelyből aztán évente kiválasztják az olvasmányokat és az ígehirdetés alapját.

Ugyanígy az énekkend kialakításában is kapunk segítséget: a graduálénekek és hetiének-javaslatot hetilapunk is évek óta közreadja. (E gyűjtemény éveket mutatta be két cikksorozat rovatunk korábbi időszakában.) Érdemes tehát törekedni arra, hogy egy-egy ének tudatosan kötődjön az adott ünnephez. Az istentisztelet többi énekének megválasztásában pedig a nap témája, a bibliai ígék és a helyi sajátosságok figyelembevétele biztosítja a szabadság és a kötöttség ideális arányát.

De melyek azok az alcímekben említett 21. századi kihívások? Érthető törekvés, hogy mindenki szeretné, ha az istentisztelet megszólítaná a résztvevőket – főleg a fiatalokat. Sokszor találkozunk ebben az összefüggésben a *korszerűség* igényével is. A veszély abban rejlik, ha a célok érdekében görcsösen *mindenáron* mást, úgymond újat akarunk kitalálni, nem bízza bevált értékeinkben. Mikor nem bíznunk értékeinkben? Akkor, ha nem ismerjük őket eléggé.

Ezért vegyük észre, milyen segítséget tud nyújtani e problémánk megoldásában egy most látható tévés vetélkedő! A *Fölszállott a páva* népzenei tehetségkutató verseny honlapján áll: *Divatba jön a hagyomány*. A versenyben részt vevő fiatalok lenyűgöző tudással és lelkesedéssel képviselik a magyar népi kultúrát.

Ugyanez az evangélikus egyházban is sikerülhet, ha kellő számú lelkész, kántor, tanár vagy bármilyen foglalkozású gyülekezeti tag megismeri az istentisztelet liturgiájában és zenéjében rejlő értékeket, és tovább sugározza azt a környezetének. Talán nem kell negyven évek elteltéig, mint a táncmuzsorgalomban vagy a pusztai vándorlás során... Cikkeink – eddig is, ezután is – ehhez szeretnének segítséget nyújtani.

Adventi ajándékkul következzeik most 131. énekünk olyan fordításban, amely visszaadja az eredeti himnusz és a Luther-ének gondolati erejét.

„Jöjj, népek Megváltója, / Tiszta Szűznek magzata, / Mind e világ csodálja, / Mint jöttél e világra. // Násztérmeből most kilép / A királyi Völgy, / Isten-ember, égi Hős, / Útját futva járja be. // Kijön Atyja székítől, / És Atyjához visszatér, / Alászáll a poklokig, / Majd föl Isten trónjára. // Ki atyjával örök-egy / Harcát testben vívja meg, / Testünk gyöngeségeit / Erejével hatja át. // Fénylik immár jászolod, / Éjből új nap támadott, / Nem borítja semmi éj, / Hit fényével tündököl.” (1., 4–7. versszak – J. H. Schein 18 karácsonyi korál. Magyar Egyházzenei Társaság, 1997.)

■ DR. ECSEDI ZSUZSA

A kétszázötödik

► **Különleges története van az idén kétszázötödik évvel visszatekintő szarvasi Vajda Péter Evangélikus Gimnáziumnak. Am a november 24-ei ünnepségen nemcsak a múltidézés, hanem a jövőtervezés is helyet kapott a gazdag programkínálatban.**

A békési egyházmegyei gyűlés 1802. május 19-én a szarvasi templomban határozott gimnázium alapításáról. Az iskola – helyhiány miatt – Mezőberényben kezdte meg működését.

1830-tól megromlott az addig jól működő oktatási intézmény helyzete, és Szarvason mozgalom indult az áttelepítése érdekében. Ez négy évvel később vált lehetővé, mivel *Teszedik Sámuel* iskolája megszűnt, épülete üresen állt, a gimnázium működtetésére pedig *Bolza József* gróf komoly ajánlatot tett. Az evangélikus egyház eladta a mezőberényi épületeket, az értékűt összeget fordították a szarvasi iskola fejlesztésére.

Néhány év múlva a tanári kar nézeteltérései és a nem megfelelő vezetés a tanintézet hanyatlásához vezetett. 1843-ban *Vajda Péter* került az igazgatói posztra, aki intézkedéseivel helyreállította az iskola tekintélyét: megfelelően képzett és kiváló emberekből álló tanári gárdát toborzott, bevezette a szakrendszerű tanítást, könyvtárat szervezett, ösztön-

díjakat alapított, megszüntette a testi fenytést, nagyobb teret szánt a természettudományok tanításának, önképző társaságot szervezett. 1849-ben bekövetkezett halála nagy veszteség volt az iskola számára.

Az 1948-as államosítást a szarvasi intézmény sem kerülhette el, az ideai tanév kezdetével azonban ismét evangélikus gimnáziumként nyithatta meg kapuit, visszatérve a kétszázötödik éves gyökerekhez.

A gimnázium aulájában rendezett múlt szombati ünnepségen *Kitajkáné Szántai Mária* igazgató köszöntötte az egybegyűlteket. *Szabó János* iskola-lelkész nyitóáhitata után *dr. Kutas Ferenc* helytörténész, nyugalmazott gimnáziumigazgató, *Koszorús Oszkár* nyugalmazott egyházmegyei felügyelő és *Pécsvárad Antal* gimnáziumi tanár iskolatörténeti előadásai elevenítették fel a múltat. Mindezt jól kiegészítette a *Tusjak Lászlóné* könyvtáros által készített, az iskola múzeumi könyvtárának anyagából válogatott kiállítás.

Napközben a diákok sportversenyeken mérhették össze tudásukat a mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium csapataival a Vajda Péter utcai sportszarnokban.

Délután az Ótemplomban ünnepi istentisztelet keretében adtak hálát az intézményért. Igét *Gáncs Péter*, a Déli Egyházkerület püspöke hirdette.

A nap az iskola tanulóinak gálaműsorával zárult.

► *EvÉlet-infó*

Talpra állni

Lelkésziktatás Csorváson

► **Régen várt pillanat érkezett el november 24-én, szombaton a Gerendás–Csorvási Társult Evangélikus Egyházközség életében: kilenc év után *Liptákné Gajdács Mária* személyében ismét beiktatott lelképásztor vezetheti gyülekezetüket.**

A zsúfolásig megtelt, tavaly belülről szépen felújított csorvási templomban előbb a Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskola gerendási tagozatának diákjai énekeltek. *Gáncs Péter*, a Déli Egyházkerület püspöke a bibliaolvasó *Útmutató* aznapra igéje, Fil 4,6 alapján hirdette az igét.

Ez a mai alkalom ajándék – emelte ki prédikációjában a püspök –, hiszen e gyülekezetben utoljára 1996-ban iktattak be lelkészt. Isten nem feledkezett meg erről a közösségről, hiszen van valaki, aki oda-szánta az életét, pásztorolni

szetné a gondjaira bízottakat. Van esélye a két gyülekezetnek, bár sok minden segítségért kiált. Lábadoznak, gyógyulófélben vannak, de talpra akarnak állni.

A Telekgerendáson is szolgálatot ellátó *Liptákné Gajdács Mária*t *Kondor Péter*, a Kelet-békési Egyházmegye esperese iktatta be, majd a szép számban megjelent lelkésztársak igei bátorítása hangzott el.

A beiktatott lelképásztor az *Énekek éneke* 1,3 alapján hirdette az igét: „...jó illata van olajodnak, neved, mint a kiöntött olaj...”

Krisztus jó illata kitölti a rendelkezésre álló teret – mondta a lelkész a prédikációjában –, és kétezer év után is ugyanolyan jó, friss. „Ez a szétáradó illat a lelkünket is betölti, s ezt terjeszti miáltalunk is. Jézus Krisztus vezéreljen a cél felé, s engem is vezessen a szolgálatban” – kérte igehirdetésében *Liptákné Gajdács Mária*.

Az ünnepi alkalmat szeretetvendégség zárta.

■ GAJDÁCS PÁL

Öntözőkannával, szivárvány alatt

► **Meghitt, családi hangulatú istentiszteleten ünnepelte a kaposvári gyülekezet negyedik lelkésze, *Pongrácz Máté* beiktatását november 24-én, szombaton. Az iktatás szolgálatát *Smidéliusz Zoltán* somogy-zalai esperes végezte. A liturgiában közreműködtek az egyházközség teológushallgatói és a gyülekezet énekkara is.**

Az első prédikációt az új lelkész közvetlen elődje, *Szemerei János*, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke 1Kor 3,6 alapján tartotta. Igehirdetése végén jelképes stafétaként egy öntözőkannát adott át utódjának.

Megtapasztalt csodákról tett tanúságot prédikációjában *Pongrácz Máté* a templomot megtöltő hallgatóság előtt. Alapigéül az 1Móz 9,16 igéjét választotta. A megválasztott lelkész elmondta, hogy Istenőt kapott jelet, és személyes megerősítést jelentett számára az a szivárvány, amelyet Kaposvárra való érkezésekor látott. „Soha nem akarok semmi másról beszélni, semmi más fontosnak tartani, mint hogy Krisztusról beszéljek nektek” – fogalmazta meg szolgálatának lényegét a beiktatott lelkész.

Az ünnepi közgyűlésen elnöként *dr. Hári Tibor* egyházmegyei felügyelő mondott köszöntőt. A kaposvári presbité-

rium nevében *Sütő Zoltán* másodfelügyelő szólt, a közönség tagjai pedig apró, jelképes ajándékokat adtak át Máténak. *Dubovay Géza*, a korábban itt szolgáló *Dubovay Géza* lelkész fia az édesapja által írt imádságot nyújtotta át oklevél formájában.

Utolsóként *Szemerei János* gratulált utódjának. Az öntö-

zőkanna mellé még egy ültetni való növényt is hozott egykori hatodévesének, valamint családja ajándékként egy humoros apróságokból álló „túlélőcsomagot”.

Az alkalmat záró szeretetvendégségen köszöntötte Mátét előző szolgálati helyének, a nagyalányi evangélikus közönségnek a küldöttsége is.

■ ADÁMI MÁRIA

Határokat átívelő kapcsolatok

Beszélgetés Adorjáni Dezső Zoltánnal, a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház püspökével

– *Milyennek értékeli Püspök úr a testvér-gyülekezeti kapcsolatokat az anyaországi és az erdélyi egyházközségek viszonylatában?*

– Nagyon fontos, hogy az egyházi munka minden területén jók és életképesek legyenek a kapcsolatok a magyarországi és az erdélyi magyar evangélikusság között. Ma a legfontosabb törekvéseink egyike visszaállítani, újra felépíteni azt az egységet, amelyet a történelem szétválasztott. A medreket ki kell szélesíteni, a gátakat le kell bontani, hogy az élet vize áramlani tudjon minden irányba.

De a leglényegesebb az, hogy jó alapokra építsünk, ez az alap pedig az élő, egészséges gyülekezet. A gyülekezet léte határoz meg alapvetően mindent egyházainkban, mert mind az erdélyi, mind a magyarországi egyház a gyülekezetekből építkezik, igen fontosak hát a testvér-gyülekezeti kötelékek.

A gyülekezeteink közötti kapcsolatok, úgy érzem, nem rosszak, de lehetnének jobbak is. Sok helyen nagyon jól működnek, de elsősorban, úgy látom, személyfüggőek. Ott működnek jól a partnerkapcsolatok, ahol lelkészek, presbiterek, egyháztagok rendszeresen találkoztak, kialakult egyfajta szimpátia és barátság, személyes viszonyok, egyfajta valóban mély keresztyén felelősségérzet egymás iránt.

Én konkrétan a magam gyülekezetéről tudok beszélni, Kolozsvárról. Úgy érzem, a pilisi gyülekezettel szép és tartalmas kapcsolatot ápolunk, melyben fontos szerepe van a

spontaneitásnak. Nem akarunk az együttműködésnek túlzottan hivatalos keretet adni, hanem élni szeretnénk minden lehetőséggel, mely a minőségi kapcsolatépítést szolgálja.

Amint említettem, beszámoltunk jól működő, de hűvös és jegelt kapcsolatokról is. Az építést azonban felülről nem lehet megszervezni, kikényszeríteni, nem is szabad beleszólni. Az egyházvezetésnek az a feladata, hogy segítse a kapcsolatfelvételt, támogassa a közös munkát ötletekkel, és ha szükséges, anyagiakkal is. Élő és tartalmas együttműködések szeretnénk, ebben kell minden segítséget megadni a gyülekezeteknek.

– *Sok erdélyi lelkész szolgál Magyarországon. Mi a véleménye erről? Nem hiányoznak-e ezek a lelkészek Erdélyben?*

– Én személy szerint a történelmi Magyarország területeit, mint egy földrajzi teret, lelki, szellemi egységben szemlélem. Éppen ezért ha egy erdélyi lelkész szolgálatot vállal a Dunántúlon, a Dél-Alföldön vagy a tiszántúli részeken, azt nem tekintem idegen földnek. Az pont annyira a miénk is, mint az ott élőké. Pont annyira szívügyünk nekünk is Magyarország minden szeglete és mindaz, ami ott történik, mint ahogy a magyarországi evangélikusoknak is szívügyük kell legyen az Erdély bármely szegletében történő esemény. Ez a természetes. Ha valaki nem így gondolkodik, akkor azt mondom, hogy a gondolkodása enyhén szólva hiányos és egyoldalú.

Sajnos ezzel a fajta redukáló gon-

dolkodással elég gyakran találkozunk ma is. Ebben az értelemben sokat tanulhatunk a zsidóságtól. Ők egymásról és a közös céljaikról soha semmilyen körülmények között le nem mondtak, akkor sem, amikor ezek elérése emberileg teljesen kilátástalannak tűnt. Önmagunkról, a hozzánk tartozó részekről tudatosan, netán önző érdekektől vezetettve lemondani nemcsak ostobaság, de bűn is.

A politikai határokat bizonyos szálakat és mély kötődéseket sohasem fognak felülről. Hiszen a közös nyelv, a közös hitvallás, a történelem és a kultúránk összeköt bennünket. A politikai határ nem azt jelenti, hogy a lelkek között is határok húzódnak. Ha mi nem akarjuk ezt az egységet, természetesen elvághatjuk a lelki utakat is, és falakat építhetünk egymás közé. De talán nem ez a cél. Én ezt így értekelem, és így érzem.

Ezért nem tekintem azt hazaárulásnak és önmegtágadásnak, ha egy magyarországi lelkész Erdélybe jön. Erre van és volt példa bőven – főleg a második világháború előtt –; és azt sem tekintem árulásnak, önfeladásnak, ha egy erdélyi lelkész átmegy, és valamelyik magyarországi kerületben szolgál, netalán Felvidéken vagy éppen Délvidéken, a Vajdaságban.

Szerintem ez lenne a világ legtermészetesebb dolga a mi egyházunkban, főleg akkor, ha az illető lelkész megmarad a szolgálatban, és megállja a helyét tisztességgel, becsülettel, jó munkát végezve Isten dicsőségére és a gyülekezet épülésére.

Egyébként az utóbbi időben nem olyan gyakori és nem annyira jellemző az erdélyi lelkészek elvándorlása. Szolgálnak erdélyi lelkészek Magyarországon, de ezek egyrészt az elmúlt húsz-harminc évben átvándorolt, családjegyesítés vagy a jobb élet reményében eltávozott lelkészek. Másrészt ők nem hagytak őrít maguk után azzal, hogy másutt vállaltak szolgálatot, ugyanis Isten bőven adott nagyon jó minőségű utánpótlást. Egy fölöttébb reménykeltő új generáció érkezett, amelynek a tagjaival egységben ugyanazt az Urat, népet, nemzetet, egyházat szolgáljuk Erdélyben és a határon túl egyaránt.

Egyébként hadd hangsúlyozzam: többen is Magyarországról jöttek át olyanok, akik ott végezték el a teológiai tanulmányaikat, vagy olyanok is, akik már rég át voltak települve. Őket is ugyanolyan szeretettel várjuk és fogadjuk, mint amilyen áldással bocsátjuk útra azokat, akik odaát vállalnak szolgálatot.

Ez a fajta csere, ez a fajta ki- és bevándorlás is erősítheti az egyházkerületek közötti kötelékeket, de ugyanúgy a testvér-gyülekezeti kapcsolatokat is, hiszen egy-egy ott szolgáló erdélyi lelkész egészen másképp tekint ezekre.

Azt se felejtjük el, hogy globális világban élünk, ahol a legtermészetesebb az, hogy fiataljaink idegen országokba, sőt más kontinensekre mennek tanulni, dolgozni. Közülük egyesek hazajönnek, mások végleg külföldön maradnak; de ugyanúgy azt is tapasztaljuk, hogy hozzánk is érkeznek

ÉGTÁJOLÓ

más országokból, más világrészekből és más kultúrákból – nevezetesen Amerikából is érkeztek lelkészek több évre szolgálni. Nem elszigetelt, fallal körülvett térség Erdély, ahova be- és ahonnan kimenni csak e falnak az át-törésével sikerülhet... Ebből a kommunista zártságot idéző gondolkodásból kell nekünk kitörni, és sok mindent át kell értékelni.

Mint egyházvezető mindenképpen támogatom, hogy több-kevesebb időre jöjjenek-menjenek lelkészeink, és nagyon nyitottak vagyunk arra is, hogy ne csak ösztöndíjként tanuljanak itt a kolozsvári teológián magyarországiak, hanem maradjanak is itt. Tudjuk, hogy ehhez meg kellene tanulni románul, de hát azért örömmel várjuk, ha jönnek, és ha van szolgálati lehetőség, akkor nagyon szívesen fogadjuk őket is.

■ EÉ

Adorjáni Dezső Zoltán püspök Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház

Miniszteri dicséret a gyermekek jogainak világnapján

Az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) 1989. november 20-án egyezményt fogadott el a gyermekek jogairól; a konvenciót Magyarország 1990. március 19-én írta alá.

Hazánkban a gyermekek jogainak világnapján, november 20-án ifjúsági szervezetek és fiatalokkal foglalkozó szakemberek munkáját

állami elismerésekben részesítik. Az alkalmon *Soltész Miklós* szociális, család- és ifjúságügyért felelős államtitkár adta át a díjakat és okleveleket. Idén miniszteri dicséretben részesült *Buday Barnabás* evangélikus lelkész, a Magyar Cserkészszövetség elnöke is.

▶ *EvÉlet-infó*

Énekkarok találkozója

▶ A Magyar Egyházzenei Társaság pedagógiai szekciója hat évvel ezelőtt országos ökumenikus kórustalálkozót rendezett a zuglói evangélikus templomban. A résztvevők akkor és ott megtapasztalhatták, milyen erő rejlik abban, ha a felekezetek énekkarai egymás előtt bemutatkoznak, és közösen énekelnek. A találkozó rendszeressé vált: azóta minden páros évben sor kerül rá. Tavaly a fasori református templom, idén a budapest-belvárosi Szent Mihály katolikus templom adott otthont a közös zenélésnek.

Három felekezet tizenegy kórusának tagjaival telt meg zsúfolásig november 17-én délelőtt a Váci utcai templom, hogy az énekkarok a *Zsoltárok az advent-karácsonyi ünnepekörben* téma köré csoportosított műsorukat bemutassák.

A kórusok egy része gyülekezethez tartozik, így például a kaposmérői református egyházközség *Keresztes Gyula énekkara*, a *Sátoraljaiújhegyi református vegyes kar* és a pesti ferencesek *Greccio* kamarakórusa, illetve *Capella Mariana* skólája.

Szép számmal képviseltették magukat iskolai énekkarok. Közülük érdemes kiemelni a nagykőrösi református gimnázium kórusát. Különleges színfoltot jelentett, hogy a Budai Ferences Énekes Iskolából nem a jó hangú gyerekekből válogatott énekkar, hanem a 4/a osztály érkezett és énekelt – tegyük hozzá – nagy bizottsággal és meggyőző erővel.

Kecskemétről két felekezet kórusa is eljött: a műsort kristálytisza hangon megnyitó református általános iskola felső tagozatos énekkara, valamint az iskolai és liturgikus szolgálatot egyaránt betöltő piarista liturgikus kórus. Ugyancsak két énekgyüttessel képviseltette magát Gödöllő városa is. A *Premontrei skóla* és a *Gödöllői kántorátus* mutatta, be, milyen gazdag liturgikus zeneélet működik a Pesthez közeli városban.

Két egyetemi énekkar is közreműködött: a katolikus *Capella Univesitatis* és az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) énekkara.

A találkozó szervezésének munkáját legnagyobb mértékben *Kinczler Zsuzsanna*, az EHE Egyházzenei Tanszékének tanára, a Magyar Egyházzenei Társaság pedagógiai szekciójának vezetője végezte. Az alkalom vezetésében segítségére volt *Bódiss Tamás*, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Egyházzenei Tanszékének tanára. Ő vezette a közös éneklést is, *Mozartnak* a 24. zsolttárra írt kóruskánonját betanította.

A Magyar Egyházzenei Társaság alelnöke, *Balogh Piusz* gödöllői premontrai szerzetes tanár igemagyarázatában a zsolttárok személyességét és krisztológiai vonatkozásait bemutatva adott lelki útavalót.

A különböző háttérből érkező, különböző stílusú zsolttárfeldolgozókat éneklő kórusok bemutatkozásán, a közös éneklésen és közös igehallgatáson keresztül *Luther* gondolatai elevenedtek meg: „A lelki értelem szerint a zsolttárok nagyon kedvesek és édesek. Vigasztalók minden szomorú és nyomorult lelkiismeretnek, mely a bűntől való félelemben, a halál kínjában s félelmében és mindenféle nyomorúságban, ínségben leledzik. Ilyen szíveknek a zsolttár – mert a Messiást éneklő és prédikálja – édes, vigasztaló és kedves ének már akkor is, ha a puszta szavakat énekkhang nélkül olvassa és mondja. Mégis a zene – mint Istennek csodálatos teremtménye és ajándéka – nagyon sokat segít, különösen amikor a tömeg együtt énekel, és szépen megy az éneklés.”

■ FINTA GERGELY

Kerekasztal-beszélgetés Luther és a reformáció örökségéről

A Magyarországi Evangélikus Egyház Reformációi Emlékbizottsága és a Magyarországi Luther Szövetség december 8-án, szombaton délelőtt 10 órakor a Pesti Evangélikus Egyház Deák Téri Gyülekezet nagytermében (Budapest V. ker., Deák tér 4. I. emelet) kerekasztal-beszélgetést szervez, amelynek témája: *Hogyan tekintenek Luther és a reformáció ötszáz éves örökségére a testvéregyházak?* A beszélgetés résztvevői: *dr. Imrényi Tibor* ortodox c. esperes, *dr. Kránitz Mihály* római katolikus teológus, egyetemi tanár, *dr. Szabó István* református püspök, *Csernák István* metodista szuperintendens, *Papp János* baptista egyházelnök, *dr. Fabiny Tibor* evangélikus egyetemi tanár.

A résztvevők arra keresik a választ, hogy ötszáz év után mennyiben változott felekezetük képe a reformáció megítélésében, s hogy ma mit vállalnak és mit nem vállalnak a lutheri örökségből. A beszélgetés moderátora: *dr. Lackner Pál* programkoordinátor, a Luther Szövetség alelnöke, volt tábori püspök.

Az alkalomra szeretettel várjuk!

DR. FABINY TAMÁS evangélikus püspök, a reformációi emlékbizottság elnöke
DR. FABINY TIBOR egyetemi tanár, a Magyarországi Luther Szövetség elnöke

Emlékeztetni az isteni szóra

Regionális férfimissziói nap Pesterzsébeten

▶ *Állj a helyedre! – Férfiak a családban, a gyülekezetben és a társadalomban* címmel hirdette meg *Koháry Ferenc* lébenyi lelkész, egyházunk országos férfimissziói referense és a házizagda pesterzsébeti gyülekezet lelkésze, *Györi János Sámuel* november 17-ére a regionális férfimissziói napot. A helyszín a pesterzsébetiek gyülekezeti terme volt, ahol tíz gyülekezetből érkezett mintegy nyolcvan férfi töltötte együtt a napot.

FOTÓ: LABOSSA PÉTER FELVÉTELE

A szervezők szándéka az volt, hogy a férfimozgalom terjedjen, célja pedig az evangélium hirdetésének dinamizálása: „*Legyetek férfiak, legyetek erők*” – szöveg egykor Pál apostol buzdítása a korinthusi gyülekezethez. Ma kinek van füle, hogy meghallja?

A bevezető áhítatban *Végh Tamás*, a fasori református gyülekezet lelkipásztora 1Móz 2,15–23 alapján Isten teremtett világának csodálatos részleteiről és benne az ember különleges adottságairól és felelősségéről szöveg.

A *férfinak a családban betöltött szerepéről* szöveg *Györi Tamás* evangélikus lelkész, civilben szervezetfejlesztési tanácsadó. A teremtéstörténetből vett példa alapján az előadó szerint a férfi az „emlékeztető”. Mikor a tiltó parancs elhangzik („...a jó és a rossz tudásának fájáról nem ehetsz...”), Éva még nem teremtett meg, következésképpen a tiltásra történő emlékeztetés Ádám feladata lett. Az isteni szóra generációkon át történő emlékeztetés fontos misszió. A valláspszichológia hajlik arra a gondolatra, hogy a gyermek istenképét erősen befolyásolja az apáról alkotott képe. Annak a gyermeknek, akinek bölcsője fölé nem hajol apa, lehet-e képe a szeretet Istenről, ha a szerető apáról nincs emléke?

Koháry Ferenc – először a református egyházban elvégzett felmérés eredményét ismertetve – elmondta, hogy az újonnan megtért fiatal vagy középkorú férfiak igen aktívak a gyülekezeti életben. A középgenerációhoz tartozó férfiak példája vonzerőt gyakorol az ifjúságra is. A férfikörökben a hitünket érintő kérdések-

ben zajló ismeretszerzés, vélemény-ütköztetés önbizalmat ad a résztvevőknek ahhoz, hogy a világi életben is megvallják hitüket, bizonyosságot tegyenek.

Nagy veszteség az egyház számára, ha a férfiak hitét, erejét nélkülöznie kell. Ámde az elmúlt időszakban sok helyen alakult férfikör, ez pedig az adott gyülekezetek megerősödését vonta maga után.

Szél Bulcsú kispesti lelkész a gyülekezetben való helytállásról a *Példabeszédek könyvéből* a megszemélyesített Bölcsesség szavát idézte: „*Néktek kiáltok, férfiak!*” „Igen – tette hozzá –, mert süketebbek vagyunk, mint a nők.” A férfi azt képzelet, hogy mindent megold, ezért nem figyel az isteni szóra. Visszahúzódik, sok fontos helyről hiányzik, pedig nélküle csonka a család, az istentisztelet, és csonka a gyülekezet is.

„Mi a teendő, hogy több férfi álljon a helyére? – kérdezte az előadó. – Ezt ne is kérdezd! Te magad légy ott!”

Szeverényi János országos missziói lelkész a *társadalomban való „helyünkön állás”* témakörében tartott előadásában kijelentette: ha nem terjed az evangélium, mindig valami egyébről szóló vita kap súlyánál nagyobb szerepet az egyházi közéletben – mintegy pótcselekvésként. Így van ez ma is: a stóla, a liturgia, az oktatás, a diakónia tárgykörében zajló diskurzus hangsúlyosabban jelenik meg, mint az evangélizáció.

Az előadó visszaemlékezett – a rendszerváltás előtt történt – lelkész-iktatása alkalmából választott ígére: „*Nem tudok közöttetek másról, csak*

Jézus Krisztusról, róla is mint a megfeszítettéről.” Az iktatáson a püspöki prédikáció szavát tette: „Ha azért választottátok is ezt az ígért, hogy kritikát gyakoroljatok a diakóniai teológia fölött, csak azt mondom, hogy diakónia, diakónia, diakónia!”

„Tedd fel a kérdést – folytatta *Szeverényi János* –: miért nem a kereszt, a kereszt, a kereszt?!”

A továbbiakban gondolkodásra serkentette a hallgatóságot: zúg a harang, rendben folyik a liturgia, az adományt begyűjtjük, az egyház működik. Működik? Az ébredési történetek igazolják, hogy az evangéliumi megújulás a szolgálat minden területén eleve magával hozza a gyülekezet társadalmi jelenlétének és szolgálatának dinamikus megerősödését. „Az egyház nem vár – tette hozzá –, amelyből időnként kitérve szétcsapunk az ostromlók között, majd visszahúzódnunk. Meg van írva: az egész föld az Úré!”

A záróáhítatot *Göllner Pál* tartotta Tít 2,11 alapján. A hallgatóságot mélyen megérintő bizonyágtételben arról szöveg, hogy a férfiak között végzett munkában akkor lehet komoly eredményt elvárni, ha eljutunk az örök élet reménységének közös nevezőjére.

Úgy hiszem, a visszajelzések alapján is elmondhatjuk, sikeres és áldásos volt a sokakat megmozgató férfinap, köszönhetően a helyszín jó adottságainak, a tartalmas előadásoknak, a lelkesítő éneklésnek és a vendéglátásról gondoskodó Józsué férfikörnek.

■ DRÜSZLER FERENC

Szlovákiai szomszédolás

Az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke, *dr. Fabiny Tamás* november 22–23-án *Slavomir Sabol* püspök meghívására részt vett a Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház Keleti Egyházkerület lelkészeinek szepesbélei (Spisská Belá) éves tanácskozásán. Rövid időn belül ez már a második alkalom volt, hogy külkapcsolatokért is felelős püspökünk szlovákiai lelkészkonferencián vett részt.

A találkozó témája a lelkészi szolgálatban való megerősödés volt. A magyar püspök – egyházunk *Láthatóan evangélikus* címet viselő stratégiájához is kapcsolódva – azokról a törekvésekről szöveg, amelyek a gyakran túlterhelt, hivatásukban megfáradt, anyagi vagy szexuális kísértések között elbukó vagy éppen a kiegészítő jeleit mutató lelkészek és családjaik megsegítésére irányulnak.

Előadásában *Fabiny Tamás* részletesen beszámolt arról is, hogy egyházunk lelkészei rendszeres, központi-igazgatású egészségügyi vizsgálaton vehetnek részt, továbbá hogy

egyházkerületében a lelkészcsaládok üdülési támogatásban részesülhetnek, valamint házassági válság esetén szakemberekhez fordulhatnak az érintettek. Kiemelte azt is, hogy mind többen felismerik a hivatásigazgatásban vagy éppen a szupervízióban rejlő lehetőségeket is.

A számos hozzászólásból kiderült, hogy a sok szempontból hason-

ló gondokkal küzdő szlovák lelkészek élénk érdeklődéssel figyelik a magyarországi folyamatokat.

A látogatás alkalmat adott arra is, hogy a két püspök tárgyaljon egyházkerületeik további együttműködéséről, továbbá a magyarországi szlovák és a szlovákiai magyar lelkészi szolgálat megerősítéséről.

▶ *EvÉlet-infó*

FOTÓ: KOVÁCS ISTVÁN

Nem csak Katákat vittek táncba

Ismét Katalin-napi evangélikus bál

► **Idén ötödik alkalommal rendezte meg a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) Katalin-napi bálját. A Budavári Önkormányzat épületének aulája november 24-én este egészen megtelt a bálozókkal. A rendezvény ezúttal is jótékony célt szolgált: az idei támogatott a gödöllői Tessedik Sámuel Családok Átmeneti Otthona volt. Az este tartalmas, szép programokat tartogatott a résztvevőknek.**

Az elegánsan öltözött hölgyek és urak először találkozhattak a bálon a jó humorérzékkel megáldott *Novodomszky Éva* televíziós műsorvezetővel, aki hasonlóan oldott műsorve-

sott részlet hangulatában összecsengett *Szvorák Katalin* Liszt- és alternatív Kossuth-díjas énekművész előadásával, az anyaságról és a családról szóló gyimesi és nyitrai népdalokkal.

A családok átmeneti otthona születésének és fejlődésének történetét *Roszik Gábor*, az intézmény igazgató lelkésze ismertette. A gödöllői intézmény elődjét, a Tessedik Sámuel Anya- és Gyermekotthont 1994-ben hozta létre a Tessedik Sámuel Alapítvány társadalmi összefogással, sok magánszemély adakozásával, illetve pályázati

pénzekből, nagyvállalkozók támogatásával. Magyarországon akkor ez volt az első anya- és gyermekotthon. Az intézmény olyan fiatal édesanyjakat fogadott be, akik segítség nélkül nem vállalták volna gyermeküket, vagy nem tudták volna felnevelni. Az otthonban anyák és gyermekeik együtt élhettek, és készülhettek az önálló életre.

A 2006-ban megnyílt családok átmeneti otthonában hat, egyenként másfél szobás, főzőfülkés, fürdőszobás lakást alakítottak ki; ezekben anyák, gyerekek és élettárs vagy férj együtt lakhat.

Az este folyamán szót kapott az otthon néhány lakója is. A több-

gyermekes édesanyák mind nagy szeretettel beszéltek az igazgató lelkésztől és *Roszik Ágnes* intézményvezetőről. A bálozók az átmeneti otthonban lakó gyermekekkel nem, de alkotásaikkal – rajzkiállítás keretében – annál inkább találkozhattak.

A program „komoly” részét a színtén Jászai Mari-díjas színművésszel, *Rudolf Péterrel* folytatott pódiumbeszélgetés zárta. A színművész feladatának tekinti, hogy igyekezzen segíteni a nehéz sorsú gyermekeken és felnőtteken. Hivatásánál fogva is erre törekszik, hiszen – mint vallotta – a művészet lényege, funkciója az empátiára nevelés, az emberi lélek jobbítása.

A visszajáró bálozók által is kedvelt, bevett mozzanatok ezúttal sem maradtak el: a tombola, a borkóstolás – ezúttal *ifj. Bruckner Nándor* soproni borászatából –, illetve az izes büfévacsera egyaránt része volt a programnak.

A Katalinokat egy szál fehér rózsával köszöntötték.

A talpalávalót a *Simple* zenekar húzta, s a táncos lábúakat nem is kellett biztatni, hogy hagyják el a széket. A táncos hangulatot a Deák Téri Evangélikus Gimnázium nyitótáncként palotást járó tanulói alapozták meg.

A Katalin-nap előestéjén ez évben nemcsak magyar, hanem bajor cipőtalpak is koptak: a bálozók között voltak ugyanis a bajor-magyar testvérkapcsolat húszéves jubileuma alkalmából októberben Nürnbergben megrendezett találkozó szervezői is. A bajor delegáció november utolsó hétvégéjén hazánkban töltötte, hogy a jubileumi testvérkapcsolati ünnep tapasztalatait közösen értékeljék ki a magyar szervezőkkel.

■ BALLA MÁRIA

KISS TAMÁS FELVÉTELE

zető társával, *Schulek Csabával* az oldalán frappánsan tartotta mederben a programokat.

A vidám pillanatokban nem szükkülő mulatságot az est fővédnöke, *Hölvényi György*, az Emberi Erőforrások Minisztériumának egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára nyitotta meg. *Luther Márton* szavait felelevenítve, Lutherrel együtt vallotta: ő is megtalálta a maga *Katalinját*.

Öröm és bánat egymással karöltve jár – idézte a fejekbe és szívekbe *Fehér Anna* Jászai Mari-díjas színművész *Szabó Magda Réгимódi történetén* keresztül. A családregegyéből felolva-

„A fényt nem lehet megvilágítani”

Interjú Fehér Annával, a Katalin-bál egyik fellépőjével

► **Az ötödik Katalin-napi evangélikus bál műsorában Fehér Anna színművész is közreműködést vállalt, őt kérdezte az *Evangélikus.hu* a rendezvényt megelőző héten.**

– A bálon gyűjtött adományokat idén az anyaothonokban lakó édesanyák és gyermekeik támogatására, megsegítésére fogják fordítani. Közrejárt-e ez a tény a felkérés elfogadásában?

– Szívesen lépek fel ilyen alkalmon, és hogy a bálon befolyt összeget anyaothonok megsegítésére szánják, csak megerősített az elhatározásomban, hogy vállaljam a szereplést.

– Szokott-e máskor is részt venni jótékonyági alkalmakon?

– Nagyon fontosnak tartom az ilyen rendezvényeket, és ha rajtam múlt, soha nem utasítottam vissza ezeket a felkéréseket. Talán az egyik legfontosabb feladatunk az életben, hogy szolidárisak legyünk egymással.

– Mivel készül, milyen műsort fog előadni az esten?

– *Szabó Magda Réгимódi történet* című regényéből mondok részletet. És hogy miért? Szeretnék egy gondolatot idézni: „Anyámnak nem gyűjtöttem gyertyát, a fényt nem lehet megvilágítani.” Az író regénye édesanyjának állít emléket. Úgy érzem, hogy az est üzenetéhez alapvetően kapcsolódik a mű.

– Volt olyan szerepe, amelyben bántalmazott nőt kellett alakítania?

– Anyaszerepem már volt, de ilyen típusú még nem.

– Milyen szerepekben láthatja most a közönség a József Attila Színházban?

– Játsszom egy kortárs színdarabban, melynek *Magányos cédrus* a címe. Október 23-án volt a premier, az előadás rendezője *Kövári Katalin*. A történet 1984-ben játszódik egy értelmiségi családban, amikor a Los Angeles-i olimpiára nem utazhatott el a magyar olimpiakocok csapata. Két fiú édesanyját alakítom, akik egyike egy itthon maradt sportoló.

Tavaly áprilisban mutattuk be *Carlo Goldoni Csetepaté Chioggiában* című vígjátékát, melyben két család civakodik egymással: ez egy igazi csapjáték, vérbő komédia, melyben az egyik szenvedélyes feleséget játszom.

Október végén kezdtük próbálni *Csiky Gergely Nagymama* című vígjátékát, amelynek december 8-án lesz a bemutatója. A darabot *Nagy Viktor* rendezte, a címszerepet *Béres Ilona* alakítja. Én vagyok Szerafin, a nevelőnő, aki huszonnégy éve menyasszony, és azóta vár a boldog beteljesülésre. A színházba járók korábban sokkal többet találkoztak velem a színpadon, de most,

hogy az időm nagy részét odahaza töltöm a kisfiammal, ebben a három előadásban leszek látható.

– Mit jelent az Ön számára a színeszi hivatás?

– Gimnazista koromban egy amatőr színjátszó csoportban, a Székényben játszottam. Az ott töltött négy év után már magától értetődő volt, hogy a Színművészeti Főiskolára jelentkeztem. A színészetben az a fantasztikum, hogy minden darab más világ, és mindig mindent újra lehet kezdeni, új és új felfedezéseket lehet tenni. Ezt a változatosságot nagyon szeretem. Új világot varázsol-

KISS TAMÁS FELVÉTELE

ni estéről estére az embereknek gyönyörű dolog.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Akció- vagy életprogram?

■ B. PINTÉR MÁRTA

Még a kilencvenes évek elején hozott ajándékba egy érdekes kitűzött az Amerikai Evangélikus Egyház Női Osztályának vezetője. A jelvény egy templomot ábrázolt, amelyre a következő felirat került: „Church as a safe place”, azaz: „Az egyház mint biztonságos hely”.

Lelkeszi szolgálatom több évtizede alatt gyakran kellett szembesülnöm azzal, hogy ez a szlogen valóság. Különböző egyházi alkalmainkon nemegyszer találkoztam olyan asszonnyal, aki az otthoni erőszak elől menekülni kényszerült. Szemében ott élt a rettegés, mi lesz, ha agresszív családtagja rátalál, s ott tükröződött a kétség is, vajon hisznek-e itt neki, biztos oltalomra lelt-e az egyházi falakon belül.

Az idei Katalin-napi bál éppen ezeknek a nőknek a megsegítését tűzte ki célul. A jótékonyági est bevételét a gödöllői anyaóvó lakói kapták meg.

A bál szervezői, miközben a *Reformáció és nők* tematikus évhez igyekeztek igazodni, nem tudhatták, hogy akciójuk beleillik egy aktuális programsorozatba. Mivel november 25. a nők elleni erőszak leküzdésének világnapja, december 10. pedig az emberi jogok nemzetközi napja, így földünk több országában ez alatt a két hét alatt különböző megmozdulásokkal hívják fel a figyelmet az agresszió terjedésére, különösen pedig a bántalmazott asszonyok kiszolgáltatott helyzetére. Ehhez az úgynevezett „tizenhat akciónaphoz” számos egyházi szervezet is csatlakozott, közöttük a Lutheránus Világszövetség és az Egyházak Világtanácsa.

De hiteltelenné válik minden megmozdulás, ha az egyház maga – s benne minden hívő ember – nem válik oltalomná. Vajon evangélikus gyülekezeteinkben biztos menedékre lelhetnek a bántalmazott asszonyok és gyermekek? Nőszövetségi köreink a karácsonyi készülődés közepette odafigyelnek-e a családon belül szenvedőkre?

Természetesen az egyházközségek infrastruktúrája nem alkalmas arra, hogy a gödöllői vagy a nyíregyházi intézményhez hasonló otthont kínáljon a rászorulóknak. De arra alkalmas az egyház, hogy benne az erőszak áldozatait meghallgassák, szenvedésüket komolyan vegyék, melléjük álljanak, az agresszort leleplezzék, intsék...

Tudom, van, akiben ellenérzést vált ki ez az írás. Kétségbe vonja a probléma nagyságát s különösen azt, hogy a nőket állítsuk be az erőszak áldozataiként. „Láttunk már asszonyt fakanállal verekedni” – mondják. Vitathatatlan, hogy a nők között is lehetnek agresszívek, bántalmazók. Ám a Központi Statisztikai

kai Hivatal elmúlt évben végzett felmérése magáért beszél: 3169 nappányire került párkapcsolati erőszak eset 90,9%-ában nő volt az áldozat, s csupán az esetek 9,1%-ában volt férfi a szenvedő fél.

Mennyiben érint ez bennünket? – tehetné fel az olvasó a kérdést. A válaszom: meglehetősen. Ne gondoljuk, hogy az erőszak csak a templom falain kívül tombol! Bizony belül is ott van. Nem felejttem el azt az asszonyt, akivel 2002 nyarán ismerkedtem meg. Kissé elhúzódozó, őszinte beszélgetésünk közben hirtelen megkérdezte, lefeküdh-e az irodám padlójára. Fél óránál tovább nem bírt ugyanis ülni, tönkrementek a csigolyái, mert presbiter apja gyerekkorában többször félholtra verte.

Természetesen az erőszaknak nem csupán fizikai megnyilvánulásai lehetnek: az agresszió eszköze lehet a becsúszás, bántalmazó beszéd is. A naiv, meggondolatlanságból hangzó szavak pedig könnyen az erőszakos magatartás igazolására szolgálhatnak.

Néhány hete vihart kavart egy parlamenti képviselő hozzászólása a családon belüli erőszak büntető törvénykönyvben (Btk.) való szerepeltetéséről szóló vitában. Azt mondta, „ha a nők elmennének szülni négy-öt gyermeket, akkor nem lenne gond a társadalmi szerepükkel”. A liberális, világi média konzervatívizmussal vádolta őt, keresztény göggel, de talán senki sem vette észre, hogy a képviselő tudatlanul éppen a bántalmazók szószólója lett. Merthogy a párkapcsolati erőszakban sokszor pontosan ezt használja fel fegyverként az agresszív fél: a nőt a sok gyermek vállalásán keresztül megkötni s tenni egzisztenciálisan teljesen függővé.

A múlt szombati Katalin-bálra vendégnek meghívott *Rudolf Péter* színművész a feladatról szólt, annak az embernek a felelősségéről, akinek megadott a harmonikus családi élet. Amikor csodálatos gyerekkorát, pedagógus édesanyjának alakját felidézte, azzal folytatta vallomását, hogy éppen ezért a megkapott sok jóért tartozik azzal a bántalmazottaknak, hogy sorsukra odafigyeljen, értik cselekedjen.

Pál apostol ugyancsak ezt a szót használja, amikor a hívőket inti: „Mi, erősek pedig tartozunk azzal, hogy az erőtlenekeket gyengeségeiket hordozzuk, és ne a magunk kedvére éljünk.” (Róm 15,1) Az apostol figyelmeztetése sem a népszerűségi törekvés vagy egy tizenhat napos akciónorozat része, hanem a keresztény ember életprogramja. Isten egyháza csak így, krisztusi lelkiülettel élve a világban válhat valóban oltalomná, a biztonság helyévé.

A szerző evangélikus lelkész, egyházunk női missziójának vezetője

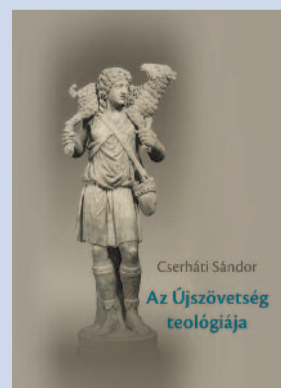
HIRDETÉS

A Luther Kiadó könyvbemutatója

A Luther Kiadó szeretettel hív mindenkit *Cserháti Sándor Az Újszövetség teológiája* című kötetének és a *Lélek által gazdag élet* című e-könyvének bemutatására.

Az alkalom december 5-én, szerdán 17 órakor kezdődik az országos iroda földszinti előadótermében (1085 Budapest, Üllői út 24., megközelíthető az evangélikus könyvesboltban keresztül). A köteteket bemutatja *dr. Fabiny Tamás* püspök és *dr. Pecsuk Ottó*, a Magyar Bibliatársulat főtájtára.

Az *Újszövetség teológiája* című kötetet az e-könyv CD-mellékletével együtt a bemutatón részt vevők kedvezményes áron vásárolhatják meg.

Fasori örökdiákság

Interjú dr. Liptay Györggyel

► Amint lapunk is hírt adott róla, ez év szeptemberében avatták föl a fasori evangélikus gimnázium egykori legendás tanárának, *Vermes Miklósnak* a mellszobrát az iskola utcai frontján. Az ünnepségen találkoztam először dr. Liptay György vegyészmérnökkel, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem címzetes egyetemi tanárával, aki a Budapesti Evangélikus Gimnázium Volt Növendékei Egyesületének elnökeként egyik motorja volt a szoborállításnak. Ez alkalommal az iskola szellemiségéről, tanárokról és diákokról beszélgettem vele.

– Professzor úr, mint „fasori örökdiákok” kéredezem Önt: miben áll a Fasor varázsa?

– Tudja, van egy olyan mondás, hogy ha két fasori találkozik, a második percben már egymás nyakába borulnak. És ez így is van. A Fasor mindig befogadó intézmény volt. Tanáraink az egymás iránti szeretetre és tiszteletra neveltek bennünket.

Mi minden évben tartunk osztálytalálkozót, ennek már hagyománya van. És mondjon még egy olyan iskolát, amelyben hatvan évvel az érettségi után a diákok összefognak, és szobrot állíttatnak egykori tanáruk tiszteletére!

– Az egyik oldal a közösség összetartása, a másik a közösség eredményei. Mivel magyarázza az iskola hírnevét?

– A Fasor hatékonysága abban áll – ahogyan Wigner Jenő megfogalmazta –, hogy a tanárok tanítani, a diákok pedig tanulni járnak ide.

Ahhoz, hogy Wigner és Harsányi János – szintén egykori fasori diákok – Nobel-díjat kaphassanak, kellett egy olyan mester, mint Rátz László tanár úr, majd később Mikola Sándor. És persze ne feledkezzünk meg a számítástechnika úttörőjéről, Neumann Jánosról se, aki szintén Rátz-tanítvány volt.

A legendás matematika–fizika szakos tanár emléket őrizi a tizenkét éve létrehozott Rátz Tanár Úr Életműdíj, amelyet az Alapítvány a Magyar Természettudományos Oktatásért kuratóriuma ítél oda évente két-két, a közoktatásban matematikát, fizikát, kémiát vagy biológiát tanító tanárnak.

Nem elhanyagolható az sem, hogy a volt fasori diákok közül harmincan lettek akadémiai tagok, és huszonkilenc Kossuth-, Széchenyi- vagy állami díjas van közöttük...

Hasonlóképpen említésre érdemes a fasori tanárok tankönyvíró munkássága. Vermes tanár úr tankönyveit például öt nyelvre fordították le!

– De a gimnázium hírneve, az ott folyó oktatás színvonala sem számított 1952-ben...

– Az iskola bezárása végzetes bűn volt. Így harminchét évnyi folytonossági hiány van a gimnázium életében, és persze óriási életkori szakadék az öreg és kevésbé öreg öregdiákok között. Persze a mostaniak – egzisztencia híján – még nem tudnak alapítványok, díjak létrehozásában közreműködni.

1989-ben dr. Gyapay Gábor vezényletével teljes tudásunkkal és lelkesedésünkkel mi, öregdiákok is részt vettünk az iskola újraindításában. Ma a volt növendékek egyesülete öt alapítványt működtet, van közöttük természettudományos és szociális egyaránt.

– Vermes Miklós, vagyis Muki bácsi mint osztályfőnök Önre is nagy hatást gyakorolt?

– Gondolja el: nyolc évig volt osztályfőnökünk. Kedvet csinált a mate-

matikához, fizikához, kémiához, hisz az óráira nem kellett tankönyveket bújni, elég volt csak az ő jegyzetét, a diáriumot elővenni. Az osztály háromnegyede természettudományos pályát választott, ez sem véletlen. Többen vagyunk a hajdani osztályból, akik az eddig elért szakmai sikereinket nagyrészt neki köszönhetjük.

A SZERZŐ FELVÉTELE

De nem csak a tudományokba vont be: Vermes tanár úr egész életünkre befolyással volt. Nyitottságával, lankadatlan érdeklődésével, humanista szellemével is hatott ránk, példát adott. A minden iránt érdeklődő ember ideáltípusa volt. Vitt bennünket kirándulni, színházba, múzeumba...

Vermes tanár úrhoz hasonlóan – ahogyan később tudatosult bennem – magam is kis cédulákra írom előadásaim jegyzetét, ő ilyen módon is jelen van a mindennapjaimban...

Magam ugyan mérnökember vagyok, amatőr szinten mégis értek valamiscskét a zenéhez. A zene, a képzőművészet és az utazás szeretetét is a Fasorból hoztam.

– Életrajzában azt olvastam, hogy kutatási területe a termikus analízis. Kérem, foglalja össze röviden olvasóinknak, mit jelent ez!

– Az anyagok hőmérséklet hatására történő változásait vizsgálja a termikus analízis. Talán ezúttal részletekbe nem érdemes bocsátkoznunk... Munkásságomról annyit, hogy kétszázhatvan publikációm van, ezerhatszáz alkalommal hivatkoztak tudományos eredményeimre. Egy nemzetközi folyóirat társszerkesztője, egy másiknak pedig szerkesztőbizottsági tagja vagyok.

– És ha jól tudom, a 2012 januárjában felavatott két új fasori laboratórium egyike az Ön nevét viseli...

– Tiltakoztam ellene, de azzal győztek meg, hogy „az embereket életükben kell megbecsülni”. A másik laboratórium *Levius Ernő* nevét kapta, aki az iskolában matematika–fizika szakos tanár volt; őt az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Mikola Sándor-díjjal tüntette ki.

– Végül mit üzenne Professzor úr a mai fiataloknak?

– Célokra kell kitérni maguk elé. A tudásért kell tanulni, nem a jó osztályzatért. A tananyagot, tudományt nemcsak ismerni, hanem szeretni is kell.

■ KINYIK ANITA

AZ ÉRETTSÉGI FELTÉTELE ÖTVENÓRÁNYI SZOLGÁLAT

A tantárgy neve: közösségi munka

Beszélgetés Szőkéné Mezősi Tímea igazgatóhelyetttel

► A köznevelési törvény az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként ötven óra közösségi szolgálat teljesítését írja elő. Ez természetesen egyházi iskoláinkat is érinti. Az új követelmény oktatási intézményeink számára jó lehetőséget kínál arra, hogy diákjaikat bevezessék a Magyarországi Evangélikus Egyház intézményi és gyülekezeti karitatív és közösségi munkáiba. Így gondolja ezt a Deák Téri Evangélikus Gimnázium nevelőtestülete is – várják a programba szívesen bekapcsolódó gyülekezetek és intézmények jelentkezését. A részletekről Szőkéné Mezősi Tímea igazgatóhelyetttel kérdeztük.

– Miért vált szükségessé, hogy törvény írja elő a diákok számára a környezetükért, közösségükért, segítség-re szoruló embertársaikért végzett önkéntes munkát?

– Sajnos nap mint nap tapasztaljuk, hogy az emberek elmennek egymás mellett, rohannak, nem figyelnek a másokra. Egy-egy természeti csapás vagy hasonló – például árvíz vagy a 2010. őszi vörösiszap-katasztrófa – esetén persze jelentős segítséget kapnak a bajbajutottak, de a rendszeres segítségnyújtás nagyon ritka. Pár évvel ezelőtt a társadalmi bizalomról szóló felmérésben megkérdeztük több mint nyolcvan százaléka nyilatkozta azt, hogy szerinte senki sem törődik a másikkal. Ez nagyon elszomorító és ijesztő eredmény.

Egy társadalom akkor működik jól, ha nem hagyja magára a bajbajutottakat, ha általános a közösségért végzett önkéntes munka, a segítségnyújtás. Mindezeket azonban tanulni és tanítani kell! Úgy gondolom, minél hamarabb tudatosul a gyermekekben, hogy nem önálló szigetként élnek a világban, hanem különböző, kisebb-nagyobb közösségek tagjai, annál inkább lesz természetes számukra a közösségi munka.

– A köznevelési törvény az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként ötven óra közösségi szolgálat teljesítését írja elő. Az önkéntes munka tanítása tehát nem osztálytermi keretek között, hanem tevékenységekben keresztül valósul meg. Mely területeken szolgálhatnak a diákok?

– Számos lehetőség kínálkozik önkéntes munka végzésére. Az egészségügyi, a szociális és jótékonyági, az oktatási, a kulturális és közösségi, illetve a környezet- és természetvédelmi terület a legfontosabb.

– A felsorolásból is látszik, hogy sok helyen sokféle munkára van szükség. Mit gondol, az Önök iskolájában mely területek lesznek a legnépszerűbbek?

– Az önkéntes munka megszervezésének első lépése az, hogy megpró-

báljuk feltérképezni, ki milyen tevékenységet végezne szívesen. Szívet melengető volt hallgatni az osztályfőnökök beszámolóját, amikor arról beszéltek, hogyan fogadták a gyerekek a közösségi szolgálat bevezetését. A diákok közül sokan nem is értették, miért kell törvény, hiszen szá-

Szorgalmas diákok közösségi szolgálatban – takarítás a könyvtárban

KAROLY GYÖRGY-TAMÁS FELVÉTELE

mukra teljesen természetes, hogy önként segítik gyülekezetük munkáját például nyári táborok szervezésével, gyermekbibliakör tartásával; gondozzák a templom kertjét, segítik az idősebbeket, és így tovább.

Legtöbb diákunk számára a közösség valamelyik evangélikus gyülekezet közössége, így a közösségi munkát a gyülekezeti munka jelenti. A legnépszerűbb a szociális, az oktatási és a kulturális tevékenységek köre.

– A diákok tehát lelkesek, de lesz-e elegendő fogadó intézmény?

– Egyre több szervezet, intézmény jelzi, hogy szívesen fogad diákokat. Ha csak azt tartanánk lényegesnek, hogy minden diákunk valahol dolgozzon, akkor biztosan találnánk elegendő helyet. A program célja azonban nem ez! Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink minél több szállal kötődjenek egyházközkhöz, így elsősorban evangélikus gyülekezetekkel, intézményekkel keressük az együttműködés lehetőségét.

Azokat az egyházi intézményeket igyekszünk megtalálni, ahol szükség van jólelkű, segítőkész diákokra.

A program sikere attól függ, hogy tudunk-e biztosítani diákjaink számára olyan „munkahelyeket”, ahol szívesen dolgoznak, és ahol azt látják, hogy szükség van a munkájukra.

– Szakképesítés nélküli, 14–18 éves fiatalokról van szó. Melyek azok a tevékenységek, amelyeket ők is elvégezhetnek?

– A törvény célja pontosan az, hogy szakképesítéshez nem kötött, sokszor pénzben ki nem fejezhető munkát, szolgálatot végezzenek a diákok. Egy idős emberrel együtt töltött két óra, beszélgetés, közös főzés, séta vagy egy óvodában, idősotthonban előadott szindarab, majd az

azt követő beszélgetés, játék mind olyan tevékenység, mely életre szóló élményt adhat diákjainknak.

A közösségi szolgálata lehet valamely szociális intézmény kertjének rendezése, fa- és növényültetés, az avar összegyűjtése is. Úgy gondolom, bármelyik egyházi intézményben található olyan tevékenység, melyet diákjaink is elvégezhetnek, és ezen keresztül megtapasztalhatják a másokért végzett munka örömét.

– Az Önök iskolájában hol tart most az önkéntes munka szervezése?

– Ebben a tanévben két osztály kezdte meg a közösségi szolgálatot. A tanulók tájékoztatása után most azt mérjük föl, hogy ki milyen munkát szeretne végezni. Ezzel párhuzamosan keressük azokat az egyházi fogadó intézményeket, ahol biztosítani tudják diákjaink számára a munkavégzést. Reméljük, hogy az adventi időszakban már minden diákunk szolgálhat valahol.

■ E. É.

Finnországi látogatás

A miskolci Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium és Pedagógiai Szakközpont tanárai – *Járásiné Magyarai Judit, Konecsni Istvánné, Krajnyákné Juhász Hilda, Molnárné Szmolár Edit, Pelikán István* – alkotó küldöttség november 15–19. között a finnországi Kiuruvesi városában járt az ottani evangélikus gyülekezetnél és iskolában. A látogatás annak a példaértékű partnerkapcsolatnak volt része, melyet *Arja Pentikainen* lelkész – egyben az iskola új igazgatója – és *Fellegvári Zoltán*, a miskolci oktatási intézmény vezetője indította el és tart életben 2004 óta.

A magyar delegáció megismerkedhetett a finn oktatási rendszerrel, betekinthetett egy nagy gyülekezet mindennapjába, és izelítőt kaphatott a finn emberek hétköznapi életéből. A vasár-

napi istentiszteleten a kiuruvesi gyülekezet diósgyőri testvérgyülekezetének lelkésze, *Molnár József* hirdette az

ígét, és a helyi lelkészekkel együtt szolgált az úrvacsoraosztásnál is.

■ EM-JÉ

Adventi könyvvásár

A Luther Kiadó adventi könyvvásárának keretében 2012. december 3. és december 22. között 10–50%-os kedvezménnyel árusítjuk kiadványainkat. A kedvezményeket igénybe vehetik kedves olvasóink *könyvesboltunkban* (Budapest VIII. kerület, Üllői út 24. – nyitva tartás: hétfőtől péntekig 9 és 18 óra, szombaton 9 és 13 óra között), *elektronikus könyvesboltunkban* (<http://bolt.lutheran.hu>), illetve *levélben, faxon és e-mailben elküldött megrendelés* esetén is (cím: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.; fax: 1/486-1229; e-mail: kiado@lutheran.hu). A kedvezmény a 2012. december 22-ig címünkre beérkezett megrendelésekre érvényes.

Újdonságok

Útmutató 2013

■ 152 oldal – olvasmányokkal 224 oldal,
119 × 163 mm, kartonált
370 Ft, illetve 570 Ft

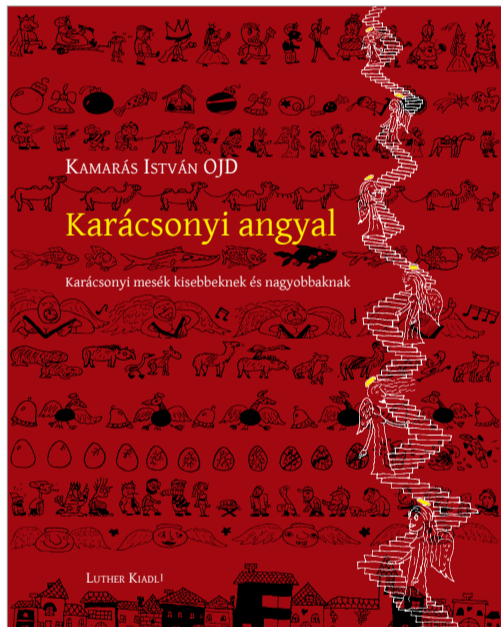
Evangélikus naptár 2013

■ 256 oldal, 140 × 195 mm, kartonált
790 Ft

Kamarás István OJD:

Karácsonyi angyal

Karácsonyi mesék kisebbeknek és nagyobbaknak

Bő évtizeddel az *Ipiapi atya evangéliuma* után újabb mehökkentő bibliai parafrázisokkal jelentkezik Kamarás István. Ezúttal a karácsonyi történet motívumait és központi üzenetét helyezi bizarr módon mai körülmények közé. Ezért aztán a megszokott angyalok, pásztorok és királyok mellett felbukkan pingvin, apáca, sőt még kacsacsőrű emlős, pelikán, tapír, vakegér, háropúpú teve, lantmadár, buszsofőr, agysebész és emelődaru is. S ha ez nem volna elég, akkor megismerkedhetünk a három zsákos emberrel, a kacsával, a csizmás kandúrral, a kisharanggal és személyesen a böhöm nagy pénzmatulokkal is. Közben pedig a budapesti hajléktalanok Szűz Mária szerepére Janics Natását kéri fel, és amikor az olimpiai bajnok kajakos ezt elfogadja, akkor ők zúgó „Hajrá, magyarok!”-ban törnek ki. A barlangistálló mellett pedig hősipkásan ott toporog Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi, aki ugyan József szerepét nem fogadta el, de annál boldogabban jeleníti meg az agg Simeont...

Ha figyelmesen nézzük ezt a tódításában is mélyen őszinte könyvet, akkor az egyik rajzon a szerző arcát is felismerhetjük. Nem a nemzetközileg jegyzett vallásszociológusét, hanem az atyai jó barátét, a testvérét, aki büszkén vállalja az OJD címet: ő az *Ordo Jocularum Dei*, vagyis az Isten Bohócainak Rendje tagja. Örülünk, hogy annak az egyháznak a kiadója jelentetheti meg ezt a könyvet, amely közösség Kamarás István szerint az egyházak számára sok kísértést kínáló korunkban is igyekszik hitelesen megélni a jézusi hitet.

■ 96 oldal, 130 × 170 mm, keménytáblás
1690 Ft helyett 1521 Ft

Szabó Lajos (szerk.):

Az imádkozás ábécéje

Gyermekek imádkoznak. A felnőtt legszívesebben megállítaná az időt... Este az ágy szélén ülve gyermek- és felnőttkezek kulcsolódnak össze. Halk szavak, a nap nagy eseményei, aggodásai és örömei. Közben kicsi és nagy érzi: Valaki hallja és meghallgatja.

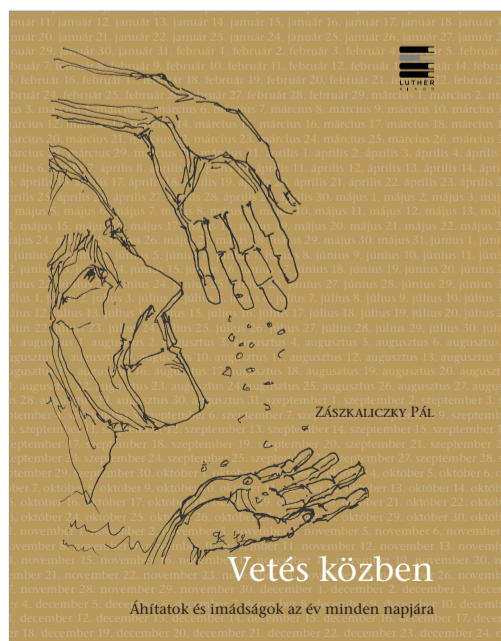
Ereje van a szülők és gyermekek, nagyszülők és unokák közös imádságának. Fénye a gyermekimádságok sajátos szókincsének. Ezekből adunk közre egy kosárával.

Kedvet szeretnénk teremteni az imádkozáshoz, hogy kis kezek nyissák ki ezt az imádságoskönyvet. Lapozgassák, nézegessék a rajzokat, megsimogassák a kedvenc képeket. Van üres lap – rajzolásra. Van vonalas lap – a legkedvesebb imádságok leírására. De a legfontosabb, hogy elkezdjünk beszélgetni Istennel. Hogy kicsik és nagyok együtt tanulják az imádkozás ábécéjét.

■ 108 oldal, 120 × 200 mm, keménytáblás
990 Ft helyett 891 Ft

Zászkaliczky Pál: **Vetés közben**

Áhítatok és imádságok az év minden napjára

■ 416 oldal, 170 × 220 mm, keménytáblás
3600 Ft helyett 3240 Ft

Böröcz Enikő:

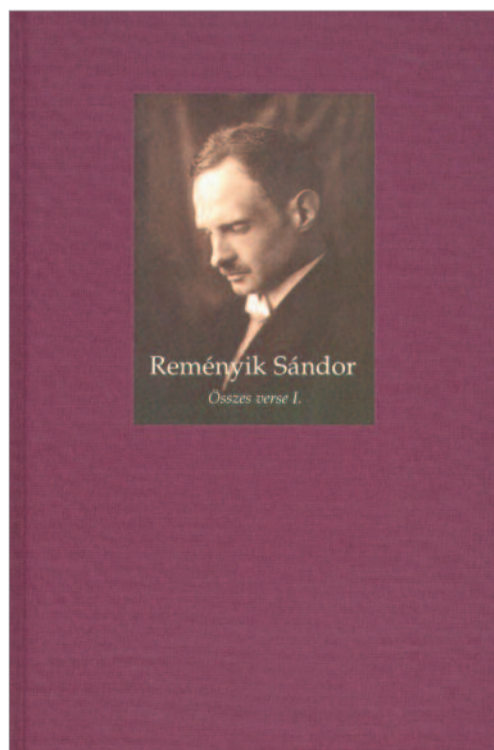
Egyházfő viharban és árnyékban

Ordass Lajos evangélikus hitvalló püspöki szolgálata (1945–1958)

■ 568 oldal, 160 × 237 mm, kartonált
3900 Ft helyett 3510 Ft

Reményik Sándor összes verse I–II.

(4. kiadás)

■ I. kötet: 678 oldal, II. kötet: 512 oldal,
138 × 203 mm, vászonkötés
4600 Ft helyett 4140 Ft

Cserhádi Sándor:

Az Újszövetség teológiája

Cserhádi Sándor tudományos kutatói életművének egyfajta betetőzéseként értékelhető *Az Újszövetség teológiája* című műve, amely számos exegetikai munka után, az újszövetségi iratok mélyreható magyarázatát követően több évtizedes kutatási eredmények essen-

Cserhádi Sándor
Az Újszövetség teológiája

ciáját tárja az érdeklődő olvasók elé. A tudományos színvonal fenntartása mellett fő célja a teológiai gondolatmenetek, a kritikai elemzések és konklúziók olvasmányos és érdekesítő nyelvi formába öntése, azaz mindenkor a szenvedélyes és elkötelezett bibliaolvasókat tartja szem előtt, akik tudományos ismeretek nélkül is érteni kívánják a Szentírás mélyebb üzenetét.

A könyv melléklete a *Lélek által gazdag élet* című e-könyv, amely szerző összegyűjtött tanulmányait, írásait, igehirdetési előkészítőit tartalmazza.

■ 340 oldal, 150 × 200 mm, keménytáblás,
CD-melléklettel (e-könyv)
3600 Ft helyett 3240 Ft

Kőhádi Dorottya Éva (szerk.):

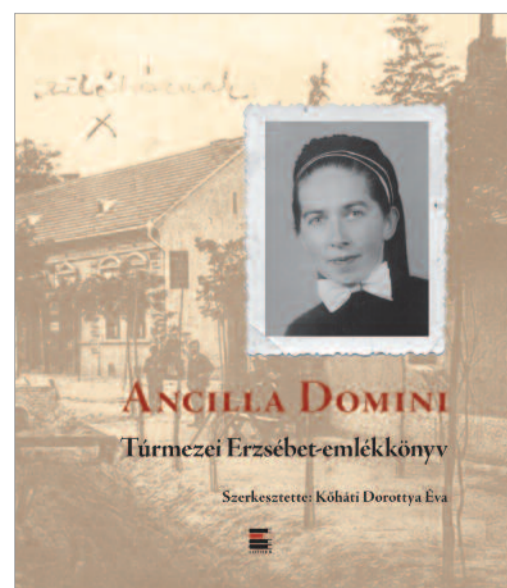
Ancilla Domini

Túrmezei Erzsébet-életrajzi emlékkönyv

Erzsébet testvér, a diakonissza főnöknő, a költő és műfordító itt élt közöttünk a teremtő Isten ege alatt, a kegyelem ege alatt s az örökkévalóság fényében. Uráról tett bizonyoságot egész életében. Ennek a művészi eszközökkel is kifejezett folyamatos bizonyosságtételnek kíván emléket állítani a születése 100. évfordulója alkalmából készült, gazdagon illusztrált emlékkötet, amelynek szerkesztője és szerzői Erzsébet testvér lelki és szellemi kincsekben páratlanul gazdag életének legfontosabb területeit igyekeztek bemutatni.

A könyv DVD-mellékletet tartalmaz, amelyen két filmet tekinthetünk meg: *Fény előtt, fény utánam* (a Zákus Média centrum portréfilmje Túrmezei Erzsébetéről), valamint Essig József Túrmezei Erzsébet kolozsvári útján készített filmjét.

■ 448 oldal, 195 × 225 mm, keménytáblás,
DVD-melléklettel
4990 Ft helyett 4491 Ft

Kiemelt ajánlatunk

Schmidt Egon:

Angyalka segített

Schmidt Egon Kossuth-díjas író bájos, óvodás- és kisiskoláskorú gyerekeknek szóló mesekönyve egy angyalka hat napját veszi sorra az emberek között. – S hogy miért kellett a földre jönnie? Elárulhatjuk, hogy büntetésül! De hogy mivel szolgált rá erre, és milyen kalandokba keveredett a halandók között, az maradjon titok – legalábbis a könyv elolvasásáig!

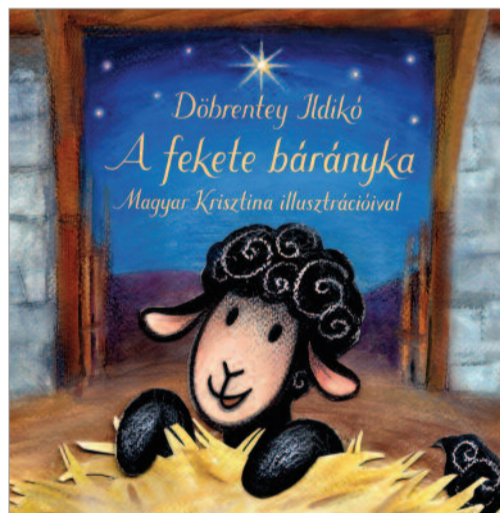

■ 44 oldal, 180 × 247 mm, keménytáblás
1490 Ft helyett 1341 Ft

Döbrentey Ildikó:

A fekete báránka

Magyar Krisztina illusztrációival
A betlehemi legelőn a kis fekete bárányt kiközösítik testvérei. Mert fekete. Szomorúan balag a kietlen pusztában, míg egy félig vak tehén mellett meghúzhatja magát az istállóban, ahova ő vezeti el a szállást kereső fiatal párt, akik gyermeket várnak...

■ 16 oldal, 154 × 154 mm, keménytáblás
960 Ft helyett 864 Ft

Döbrentey Ildikó:

A kised első csodája

Magyar Krisztina illusztrációival
A Betlehemben játszódó mese egy édesanyját elveszített kislány, kicsi Ráchel története, aki végül egy fényes csillagot követve találja meg a békességet és a gyógyulást. Döbrentey Ildikó közvetlen, kedves hangon, ugyanakkor felszabadító bátorsággal mesél a gyermekszív titkairól, és visz egyre közelebb bennünket is a béke helyéhez.

■ 16 oldal, 154 × 154 mm, keménytáblás
960 Ft helyett 768 Ft

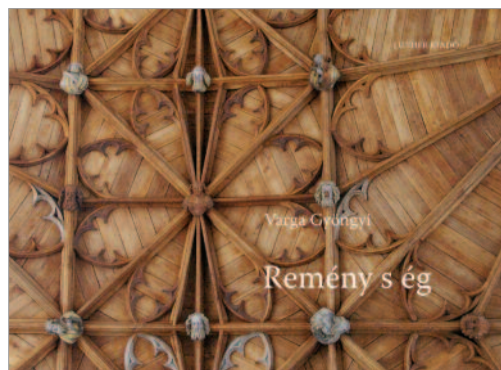
Ignác, mit látsz?

Könyv, CD, foglalkoztató

■ 54 oldal + mellékletek + CD,
245 × 205 mm, keménytáblás
3900 Ft helyett 3120 Ft

Varga Gyöngyi: Remény s ég

Áldásmondatok következnek egymás után, ha ezt a kis könyvet lapozgatjuk. Áldások keresőknek, Istenre várakozóknak, másokért küzdőknek és áldást továbbadóknak. Áldások szo-

morkodóknak és megbékélt lelkű embereknek. Biztató mondatok, amelyeket Isten talán belesimogat életünk barázdáiba, hogy szépségre, mélységre és békességre találjunk.

■ 176 oldal, 180 × 130 mm, keménytáblás
1790 Ft helyett 1611 Ft

Varga Gyöngyi: Áldáskönyv

Ez az áldáskönyv az áldottakhoz szól, és egyben az áldás továbbadására hív. Arra az útra indít, amelyen közösen fedezhetjük föl a létezés gazdagságát, az érintések üzenetét és a háttalan szeretet erejét.

■ 196 oldal, 180 × 130 mm, keménytáblás
1790 Ft helyett 1611 Ft

Máté 118

A gyűjtemény 118 prédikációt tartalmaz, mindegyiket más és más lelkész írta, és mindegyik Máté evangéliumának egy-egy igeszakaszáról szól. A 118 lelkész a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének területén végzi szolgálatát. Az igehirdetések szinte mindegyike szóban elhangzott prédikáció, így nemcsak a lelkész, hanem az őt hallgató gyülekezet is itt van velünk...

■ 420 oldal, 235 × 160 mm, kartonált
2190 Ft helyett 1971 Ft

Luther Válogatott Művei 5.

Bibliafordítás, vigasztalás, imádság

■ 736 oldal, 170 × 240 mm, vászonkötés
4990 Ft helyett 4491 Ft

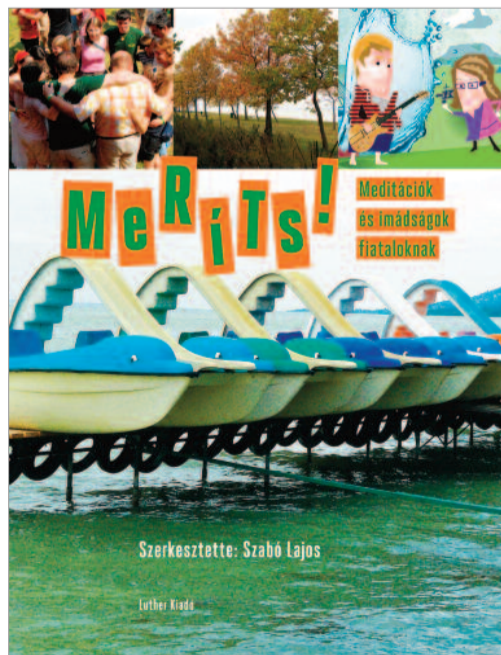
Szabó Lajos (szerk.): Fényforrás

Tíz karácsonyi szó a léleknek

■ 64 oldal, 148 × 210 mm, irkafűzött
990 Ft helyett 792 Ft

Szabó Lajos (szerk.): Meríts!

Meditációk és imádságok fiataloknak

■ 152 oldal, 148 × 210 mm, kartonált
980 Ft helyett 882 Ft

Jer, örvendjünk, keresztyének

Luther írásából mindennapi áhitatra

■ 448 oldal, 140 × 200 mm, kartonált
1700 Ft helyett 1530 Ft

Döbrentey Ildikó:

Beszélgetek az Úrral (4. kiadás)

21. századi imák

■ 160 oldal, 135 × 205 mm, keménytáblás
980 Ft helyett 882 Ft

Bibliák

Új fordítású Bibliák

1216 oldal, színes térképmellékletekkel, műbőr kötés

Közepes (zöld és bordó színben)

120 × 167 mm, 2500 Ft

Nagy – 140 × 198 mm, 3500 Ft

Biblia – Magyarázó jegyzetekkel – 1608 oldal,

165 × 235 mm, 5100 Ft

Görög–magyar Újszövetség – 1248 oldal,

115 × 163 mm, 4800 Ft

Károli-fordítású Bibliák

1200 oldal, műbőr kötés

Kicsi – 110 × 170 mm, 2500 Ft

Kis családi – 140 × 200 mm, 2900 Ft

Nagy családi – 170 × 250 mm, 3700 Ft

Deuterokanonikus bibliai könyvek

183 oldal, 172 × 240 mm, vászonkötés, 950 Ft

Kommentárok a Bibliához

Muntag Andor: Jób könyve

385 oldal, 145 × 203 mm, keménytáblás

1600 Ft helyett 800 Ft

Cserháti Sándor: Pál apostolnak a korinthusiakhoz írt első levele

876 oldal, 143 × 203 mm, keménytáblás

5600 Ft helyett 3920 Ft

Cserháti Sándor: Pál apostolnak a korinthusiakhoz írt második levele

500 oldal, 143 × 203 mm, keménytáblás

4200 Ft helyett 3360 Ft

Cserháti Sándor: A filippibeliekhez írt levél

244 oldal, 141 × 200 mm, kartonált

520 Ft helyett 260 Ft

Csendes percek

Szabó Lajos (szerk.): Lélegzétvétel

Kilenc nap a léleknek

52 oldal, 148 × 210 mm, kartonált

790 Ft helyett 553 Ft

Szabó Lajos (szerk.): Jelzötűz

Tizenegy bátorító szó

112 oldal, 148 × 210 mm, kartonált

1090 Ft helyett 981 Ft

Fabiny Tibor, Tóth Sára (szerk.): Irányváltás

Humán értelmiségek megtérése

A megtérési történetek lényegi eseménye nem annyira a karakter átváltozása; ami történik, az inkább a meglévő karakter, az abban rejlő erők, képességek irányváltása. A megtérés, kivált a gyökeres és drámai életfordulat Isten érintésének lecsapódása a személyes élettörténetben, s mint a kötetben olvasható vallo-

elemeket: emberek negyvenévesen visszaülnek az iskolapadba, kutatási területet, szakmát váltanak, átértékelik emberi kapcsolataikat, egyházhoz való viszonyukat... A kötetben Dér Katalin, Kocsiszy Éva, Békési Sándor és Fabiny Tibor megtéréséről szóló vallomása olvasható.

121 oldal, keménytáblás, 135 × 190 mm
DVD-melléklettel
1860 Ft helyett 1488 Ft

Ittész János: Hacsak

244 oldal, 125 × 187 mm, keménytáblás
1290 Ft helyett 1161 Ft

Rados Péter (szerk.): Egy csepp emberség esték

216 oldal, keménytáblás, 164 × 235 mm

2550 Ft helyett 1785 Ft

Scholz László: Jézussal egy asztalnál

Evangelizációs igehirdetések

36 oldal, 147 × 201 mm, kartonált

120 Ft helyett 100 Ft

Szabó Lajos (szerk.): Hullámhossz

305 oldal, 168 × 237 mm, kartonált

1600 Ft helyett 800 Ft

Szemerei Gábor: „Serdüljete éhhozzám”

Gyermekversek nem csak felnőtteknek

136 oldal, 148 × 210 mm, kartonált

1300 Ft helyett 780 Ft

Johann Gyula (szerk.): Nyitott ajtó I–II.

A kötetben hetvenkét evangélikus teológushallgató áhítatait közöljük; olyan fiatalokét, akik küldetésükre készülve gondolnak meditációikkal, imádságaikkal a földi vándorúton velük együtt haladóokra.

233 és 228 oldal, 140 × 196 mm, kartonált
940 Ft helyett 470 Ft (kötetenként)

Szabó Lajos (szerk.):

Tarts, Uram, a kezedben

Személyes szavak presbiterekhez

175 oldal, 125 × 205 mm, keménytáblás

890 Ft helyett 801 Ft

Hafenscher Károly, ifj. (szerk.):

Kezek evangéliuma

Kézikönyv és lelki útravaló a diakóniában dolgozóknak

156 oldal, 125 × 170 mm, vászonkötés

890 Ft helyett 801 Ft

Christoph Klein: Fény az út végén

„Egy évvel feleségem, Marlene Klein halála után belső kénszert éreztem, hogy valahova csendes helyre vonuljak vissza. Össze akartam foglalni írásban azokat a bizonyágtételeket és megtapasztalásokat, amelyeket betegsége és halála idején feljegyeztem. Azokat a vigasztaló és utat mutató gondolatokat, amelyek németországi kezelésének hosszú hónapjai idején folytatott élénk levelezésünkből és a temetéskor mondott beszédekből valók.”

163 oldal, 141 × 200 mm, kartonált

380 Ft helyett 200 Ft

Szalay Tamás:

Uram, igéd örökké megmarad

112 oldal, 109 × 196 mm, kartonált

360 Ft helyett 200 Ft

Julianna Ray: Jövevények és vándorok

A Monarchia békés éveitől háborún, a kommunista érában és az emigráción keresztül vezet egy család három nemzedékének igaz története. Középpontjában az író édesanyja, Sári mama áll, a kedves, békés, szellemes asszony, akinek a lelkierejét a viszontagságok nem törték meg: időskorában új otthonra talált Angliában.

197 oldal, 120 × 165 mm, kartonált
200 Ft helyett 100 Ft

Veled egy életen át!

A könyv segítségére kíván lenni a jegyesoktatásban a lelkészeknek és a leendő házastársaknak egyaránt; elkíséri az olvasót a felnőtté válás korszakától az időskorig, a párválasztás örömeitől az özvegyiség fájdalmas állapotáig.

108 oldal, 120 × 185 mm, kartonált
260 Ft helyett 100 Ft

Ismeretterjesztés**Galambos Ádám (szerk.): Asztali beszélgetések 1. – Öt párbeszéd**

Beszélgetőpartnerek: Esterházy Péter író és Fabiny Tamás püspök; Heller Ágnes filozófus és Jutta Hausmann; Jelenits István piarista szerzetes és Csepregi András teológus; Jókai Anna író és Lengyel Anna egyházkerületi felügyelő; Vekerdy Tamás pszichológus és Réz-Nagy Zoltán lelkész.

164 oldal, 150 × 210 mm, keménytáblás
1750 Ft helyett 1225 Ft

Galambos Ádám (szerk.): Asztali beszélgetések 2. – A csendesség felé

Beszélgetőpartnerek: Szemadám György festőművész, író és Ócsai Zoltán lelkész; Koltai Lajos filmrendező, operatőr és Percze Sándor lelkész; Heller Ágnes filozófus, Jókai Anna író, Csepregi András teológus és Fabiny Tamás püspök; Berecz András ének- és mesemondó és Hankovszky Béla Jácint katolikus tábori pap; Böjte Csaba ferences rendi szerzetes és Roszik Ágnes, a Tessedik Sámuel Családok Átmeneti Otthonának vezetője.

A kötetet Vinczellér Imre, Hefter László, Pérel Zsuzsa, Polgár Rózsa és Szuppán Irén alkotásai díszítik.

180 oldal, 150 × 210 mm, keménytáblás
2200 Ft helyett 1540 Ft

Galambos Ádám (szerk.): Asztali beszélgetések 3. – Közös örökségünk

Beszélgetőpartnerek: Pálinkás József, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Schweitzer József ny. országos főrabbi, Szabó Lajos teológiai tanár; Kertész Imre író, Jutta Hausmann teológiai tanár, Schweitzer József; Fehér László festőművész, Jutta Hausmann; Spiró György író, Csepregi András teológus; Solt Pál, a Legfelsőbb Bíróság volt elnöke, Gáncs Péter püspök.

178 oldal, 145 × 203 mm, keménytáblás
1750 Ft helyett 1400 Ft

Fabiny Tibor: A Magyarországi Evangélikus Egyház rövid története

96 oldal, 145 × 200 mm, irkafűzött
310 Ft helyett 100 Ft
(Német és angol nyelven is kapható.)

Gottfried Voigt:**Bevezetés az egyház tanításába**

156 oldal, 148 × 209 mm, kartonált
550 Ft helyett 275 Ft

Szabó Lajos (szerk.): Ablaknyitás

A többségében fiatal doktoranduszok és lelkészek munkájából létrejött felnőttoktatási segédanyag az egyház alapvető kérdéseit tárgyalja, úgymint a Biblia, a szentségek, a keresztény spiritualitás, az egyházi ünnepek, a teremtettség és a keresztény ember viszonya stb. A kötet alapvető szándéka szerint közérthetően kívánja sorra venni azokat a kérdéseket, amelyeknek a mai újragondolása segíthet megerősödni tanítványi küldetésünkben.

412 oldal, 166 × 238 mm, kartonált
2300 Ft helyett 1150 Ft

Sólyom Jenő (szerk.):**A Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerülete az ezredfordulón – 2000–2001**

504 oldal, 165 × 235 mm, kartonált
2400 Ft helyett 1200 Ft

Detre János (szerk.): Őrállók

A Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerülete gyülekezeteinek története
588 oldal, 165 × 238 mm, kartonált
3360 Ft helyett 2016 Ft

Mirák Katalin (szerk.): Dokumentumok és tanulmányok a Magyarországi Evangélikus Egyház és az állambiztonság kapcsolatáról – 1945–1990 (Háló 1.)

320 oldal, 160 × 237 mm, kartonált
2100 Ft helyett 1680 Ft

Fabiny Tibor (szerk.): Hálóba kerítve

A kötet a 2010 októberében, a Magyarországi Luther Szövetség szervezésében megrendezett, az evangélikus lelkészek és az állambiztonság kapcsolatát vizsgáló konferencián elhangzott előadásokat, hozzászólásokat közli.

168 oldal, 150 × 210 mm, kartonált
1390 Ft helyett 1251 Ft

Luther Márton, a reformátor

A 2006 szeptemberében–októberében Budapesten is megrendezett Luther-kiállítás segédanyagaként jelent meg a kiállításvezető magyar nyelven. Benne a reformátor rövid életrajzát, illetve számos dokumentum, festmény és fénykép színes reprodukcióját is megtaláljuk.

76 oldal, 190 × 284 mm, kartonált
1195 Ft helyett 598 Ft

Levelek Európának

A Melanchthon születésének 500. évfordulója alkalmából rendezett nemzetközi vándorkiállításához készült katalógus, amely a kiállítás tematikája szerint ismerteti a reformátor-humanista életét és munkásságát.

76 oldal, 209 × 269 mm, kartonált
600 Ft helyett 300 Ft

Krähling János, Vukoszavlyev Zorán (szerk.): Új evangélikus templomok

Az album az 1987-től épült új evangélikus templomokat mutatja be gyönyörű fotókkal, építészeti leírásokkal és az elmúlt húsz év templomépítészetét értékelő tanulmányokkal.

320 oldal, 235 × 280 mm, keménytáblás
11300 Ft helyett 7910 Ft

Bálintné Kis Beáta: A garamut hangja**Négy év Pápua Új-Guineában**

A szerző és családja 1995–1999 között négy évet töltött a pápuák szigetvilágában, több mint 13 ezer kilométerre Magyarországtól. A könyvben kalandos úti beszámolót olvashatunk erről az időszakról.

194 oldal, 150 × 220 mm, kartonált
880 Ft helyett 400 Ft

Gernot Friedrich: Fényképezőgéppel és Bibliával a Szovjetunióban

212 oldal, 115 × 180 mm, kartonált
790 Ft helyett 553 Ft

Káté – Evangélikus keresztyén hitünk rövid összefoglalása

111 oldal, 115 × 200 mm, kartonált
250 Ft helyett 125 Ft

Gémes István: Hungari et Transylvani

Kárpát-medencei egyetemjárók Tübingenben (1523–1918)

166 oldal, 139 × 195 mm, kartonált
950 Ft helyett 475 Ft

Gémes István: Újszövetségi velemjáró

112 oldal, 119 × 162 mm, kartonált
890 Ft helyett 712 Ft

Tóth-Szöllős Mihály (szerk.):**Csepreg 1621–1996**

44 oldal, 125 × 179 mm, kartonált
190 Ft helyett 100 Ft

Szabó Lajos (szerk.): Mérlegen a lelkész

(Gyülekezetpedagógiai Füzetek 2.)

A kötet mindazok kedves olvasmánya lehet, akik szeretnének elgondolkodni a lelkési pályáról napjainkban. Ajánljuk gyülekezeti csoportoknak közös feldolgozásra, hogy a gyülekezeti tagok jobban megértsék lelképásztoruk életét és munkáját.

168 oldal, 150 × 222 mm, kartonált
750 Ft helyett 375 Ft

Szabó Lajos (szerk.): Kezdd rajtunk

(Gyülekezetpedagógiai Füzetek 3.)

Ez a füzet szeretne őszintén szembenézni – gyakorlati szempontból – a konfirmáció kérdéseivel, helyzetével. A kiadvány célja csendben, Isten színe előtt újragondolni a tradícióból még ma is nagyon erősen táplálkozó konfirmációi gyakorlatunkat, a sikereket és a kudarcokat.

160 oldal, 150 × 221 mm, kartonált
650 Ft helyett 325 Ft

Szabó Lajos (szerk.): Biztos, védett kikötő – A szent és a profán korunk egyházművészetének tükrében

(Gyülekezetpedagógiai Füzetek 4.)

Zene, irodalom, építészet és teológia találkozásán túl lelkészek válaszolnak a kérdésre: mit érzek, ha belépek a templomba?

200 oldal, 150 × 222 mm, kartonált
1560 Ft helyett 780 Ft

Zászkaliczky Zsuzsanna (szerk.):**„Együtt az ország népével”**

Evangélikusok 1956-ban

DVD-melléklettel

136 oldal, 220 × 220 mm, kartonált
1700 Ft helyett 1190 Ft

Szépirodalom**Fenyvesi Félix Lajos: Egy régi templomra**

Istenes versek

184 oldal, 130 × 206 mm, kartonált
1290 Ft helyett 1161 Ft

Sz. Bérczi Margit: Búval teljes esztendeim

Petrőczy Kata Szidónia életregénye

Ez a könyv egyszerre monográfia, benne minden adattal, háttérrel és forrással; egyszerre irodalomtörténet, verseinek alapos elemzésével; egyszerre teológia a teodícea vagy a pietizmus nagyszerű feldolgozásával, kételkedők hitelesítésével; és egyszerre regény, mert a hézagokat szépen tölti ki nagyon valószínű leírásokkal, belső vívódásokkal, fantázia születte levelekkel.

256 oldal, 120 × 180 mm, keménytáblás
1980 Ft helyett 1584 Ft

Reményik Sándor: Kézszerítés

Reményik Sándor nem csak költő volt, és eredetileg nem is költőnek indult. A joghallgató az 1910-es évektől egyrészt lírai hangvételű prózai műveket kezd megjelentetni, másrészt ezzel párhuzamosan az irodalom, főleg a költészet kérdéseivel foglalkozó esszéket, kritikákat, recenziókat is publikál kortárs alkotók műveiről, köteteiről. A költő Összes verseinek összeállítója és szerkesztője, Dávid Gyula a Reményik-életmű fenti hagyatékát dolgozta fel, rendszerezte és rendezte sajtó alá ebben az esszé- és tanulmánykötetben.

536 oldal, 138 × 203 mm, vászonkötés
2950 Ft helyett 2065 Ft

Bozóky Éva: Szárnyasoltár

Claudia, Sebastianus és Mária Magdaléna életének regényszerű feldolgozásában a kereszténység történetében számtalanszor felvetődő kérdésekre keresi a választ a szerző. Miért üldözi a zsarnokság az Istenbe kapaszkodó embereket? Szabad-e, kell-e megalkudni az elnyomó hatalommal? Hogyan formálódnak a közösségek egymástól annyira különböző kultúrák között?

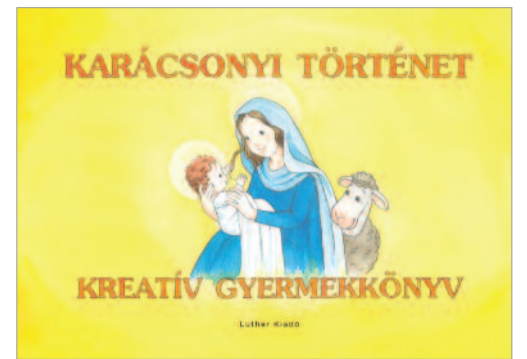
409 oldal, 115 × 206 mm, kötött
1850 Ft helyett 925 Ft

Bodrog Miklós (ford.): Válogatott zoltárok

108 oldal, 124 × 183 mm, keménytáblás
750 Ft helyett 400 Ft

Gyermekkönyvek, gyermekmunka

Boda Zsuzsa: **Karácsonyi történet**

A gyermekkönyv Jézus születését, a pásztorok és a napkeleti bölcsek látogatását meséli el. A könyv azonban további meglepetéseket is tartogat: a gyerekek (és szülei) tehetik kreatív mesekönyvvé.

12 oldal, 283 × 201 mm, irkafűzött
720 Ft helyett 504 Ft, képeslap: 30 Ft

Boda Zsuzsa: Gyermekvár 1–2.

142 × 196 mm, 56 és 60 oldal, irkafűzött
750 Ft helyett 525 Ft (füzetként, külön is rendelhető)

Boda Zsuzsa: Bohócos társasjáték

A társasjáték kiválóan alkalmas bármely korosztály számára a hittanórán tanult ismeretek gyakorlására, összefoglalására, ismétlésére. A játékosoknak kártyákon szereplő meghatározások alapján kell bibliai személyeket és tárgyakat felismerniük.

1 db játékmező, 48 db kártya, játékleírás
1060 Ft helyett 848 Ft

Tamminen–Vesa–Pyysiäinen: Hogyan tanítsunk hittant? – Vallásdidaktika

228 oldal, 168 × 228 mm, kötött
1400 Ft helyett 700 Ft

Révészné Tóth Erzsébet: Mindennap Jézussal

Segédlet az óvodai hittanfoglalkozások, gyermekbibliakörök vezetéséhez

220 oldal, 201 × 285 mm, kartonált
1990 Ft helyett 1791 Ft

Biblia kifestő

35 oldal, 295 × 210 mm, kartonált
780 Ft helyett 675 Ft

Ének, zene, CD**Evangélikus énekeskönyv**

808 oldal, vászonkötés
Kicsi: 85 × 119 mm, 1150 Ft helyett 1035 Ft
Nagy: 122 × 166 mm, 1950 Ft helyett 1755 Ft

Evangélikus istentisztelet – Gyülekezeti liturgikus könyv

612 oldal, 122 × 166 mm, vászonkötés
990 Ft

Zarándokének

Ifjúsági énekek gyűjteménye

232 oldal, 148 × 208 mm, kartonált
1490 Ft helyett 1341 Ft

Joób Árpád (szerk.): Jelenti magát Jézus

Válogatás a magyar népzene keresztény szellemiségű anyagából

140 oldal, 137 × 182 mm, keménytáblás
2 CD-melléklettel, 1960 Ft helyett 1568 Ft

A HÓNAP IGÉJE

„Kelj fel, tündökölj, mert eljött világosságod, rád ragyogott az Úr dicsősége”

(Ézs 60,1)

Szinte összeomlik az ember néha, amikor a gondok és bajok lesújtják. Így volt ez Izráel népével is Ézsaiás korában. Erkölcsi és lelki sötétségben éltek. Számtalan bűnük elválasztotta őket Istenüktől (Ézs 59,2), és konkrét vétkekbe taszította őket: bálványimádásba, békéltetésbe, szeretetlenségbe. Csak arra nem gondoltak, hogy amit elkövetnek, az a saját fejükre is visszahullik. Ők maguk is szenvednek tőle. Ugyanazt kapják vissza másoktól, amit ők is cselekszenek.

Talán megbíráltál valakit azért, amit tett, és a következő pillanatban szégyenkezned kellett, mert te is ugyanúgy cselekedtél. Önző hozzáállását bírálta, és a következő pillanatban neked rótták föl, hogy önző vagy... A bíráló, elítélés az Istené, nekünk szeretettel kell hordoznunk a gyengét.

A bűn konkrét következményein túl hatással van egész életérzésünkre. Erőtlenség leszünk minden szavunkban és szolgálatainkban. Noha Ézsaiás próféta ígérete konkrétan az ezeréves birodalomra vonatkozik, amikor Isten ígérete teljes egészében megvalósul, de a Biblia a mi könyvünk, ígérete ránk is áll. Így van értelme olvas-

nunk: Te, aki ma hallgatsz az ígét, Isten biztatásába és ígéretébe kapaszkodhatsz, fölkelhetsz. „Kelj fel!” Lehet megújulni, újat kezdeni Isten segítségével. Merj bízni szavában, és kijöhetsz eddigi állapotodból.

Az ajtó nyitva. Eljött világosságod, aki Jézus Krisztus. A Szabadító, a Megmentő, a Világ Világossága. Ezért a tiéd is.

Arra a képre gondolok, amikor Jeruzsálemben jártunk. Az éjszakai sötétség után megjelent keleten egy kis fényugár, majd egyre inkább beragyogta a várost, míg végül csodálatos fényben úszott minden. Hányan látták így a történelem során Jeruzsálemet! De vajon hányan gondoltak arra, hogy így lesz az Úr jövőtelle is? Lelki világosságot hoz a sötétségben ülő népnek. Neked és nekem.

Milyen jó volt, amikor kérdéseiddel az Úr elé álltál, és igéjében, az ige-hirdetésben, az életünk eseményeiben, egy testvéri szóban választott! Világosság támadt. És elálmélkodtál: hogy ezt eddig nem láttam! Hogy ezt nem vettem észre! Jézus világosságának jelenlétében mindent új fényben fogunk látni.

De még valamit jelent, hogy „*rád ragyogott az Úr dicsősége*”. Nemcsak te magad kapsz fényt, hanem világossággá leszel mások számára. Ahogy a régi ígét szerint népek és királyok özönlenek a megújult Sionra Isten megszentelt és megáldott népéhez, úgy jönnek majd hozzánk is az emberek. Mert észreveszik azt, amit mi magunk jobb is, hogy nem mindig látunk: azt a máslymen, szent, boldog és békeséges életet, azt a türelmet és szeretetet, amely betölt minket.

Ezt Jézus így mondja a *Hegyi beszédben*: „*Úgy fényljk a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.*” (Mt 5,16) Bárcsak sokan a kegyelmes és szerető Urat vennék észre életükből, és jönnének őhozzá bűnbocsánatért, új életért és békeségért!

Ha eljött világosságod, ha az Úr arca rád ragyog, akkor kelj fel, indulj. Azon az úton, amelyen biztos a vezető, és amely biztos elvisz a földi és örök célba is. És ha közben csatlakoznak hozzád, tégy bizonyosságot a Jézusban nyerhető új életéről.

■ SZÉLL BULCSÚ

SEMPER REFORMANDA

„Ha a bűnöket számon tartod, Uram (Zsolt 130,3), azaz ha a bűnöket ítéled alá vonod, s nem akarsz megbocsátani, aki egyes-egyedül kegyelmes és hatalmas Megbocsátó vagy, akin kívül senki sem bocsáthat meg, Uram, ki marad meg akkor? Mit használna rajtam, ha minden teremtmény ke-

gyelmes lenne hozzám, bűneimet figyelmen kívül hagynák s elengednék, ugyanakkor Isten azokat számba venné, fenntartaná? S vajon árthatna nekem, ha valamennyi teremtmény számon tartaná és elem tárná bűneimet, Isten ellenben elengedné, nem róná föl? Ez az, amit a következő bűnbánati zsoltár mond: »Ne szállj perbe szolgáladdal, hiszen egy élő sem igaz előtted!« (Zsolt 143,2) S ez a vers pontosan azt juttatja kifejezésre, amiből a zsoltár tulajdonképpen keletkezett, nevezetesen Isten szigorú ítéletének megpillantását, aki egyetlen bűnt sem hagy büntetlenül, nem is akar. Ezért érvényes: aki Isten ítéletét nem látja, nem is fél. Aki nem fél, nem is kiált. Aki nem kiált – nem nyer kegyelmet! Ezért kell az igaz emberben állandóan jelen lennie az Isten ítéletétől való félelemnek: mégpedig az ó-Ádám miatt, akit Isten ellenségének tart, s el-lene van; s e félelem mellett a kegyelemre tekintő reménységnek kell állnia, amely kegyelem ezt a félelmet barátsággal fogadja az új ember kedvéért, amely az ó-Ádám iránt ellenséges, s így Isten ítéletével egyetért. Így félelem és reménység megférnek egymás mellett. És amint Isten ítélete félelmet kelt, úgy a félelem kiáltani kényszerül, a kiáltás pedig kegyelmet nyer. Amíg az ó-Ádám él, ez a félelem, azaz önmagunk keresztre feszítése és megöklése ne szűnjék meg, s meg ne feledkezzék Isten ítéletéről. Aki keresztnélkül, félelem nélkül és Isten ítéletére nem gondolva él – az helytelenül él.”

► Luther Márton:

A hatodik bűnbánati zsoltár (Zsolt 130) (Weltler Ödön fordítása)

KÁROLY GYÖRGY TAMÁS FELVÉTELE

Kezdjük az egyházi esztendőt Lutherrel!

Részletek a reformátor Mt 21,1–9 alapján advent első vasárnapján elmondott igehirdetéséből

► A Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség irat-, levél- és könyvtárának egyik féltve őrzött darabja az a több mint ezeroldalas kötet, amely *Luther Márton* vasárnapi és ünnepi prédikációit tartalmazza magyarul. A *Zábrák Dénes* néhai soproni lelkész fordította könyv (teljes címe *Házi kincstár – Dr. Luther Márton vasárnapi és ünnepi egyházi beszédei minden rendű és rangú családok épülésére – Evangéliumi egyházi beszédek*) a millennium évében, 1896-ban látott napvilágot. Az alábbiakban Luther Mt 21,1–9 alapján advent első vasárnapján elmondott igehirdetéséből közlünk részleteket *Garai Andrásnak* – lapunk *Heti útravaló* című rovata vezetőjének – a jóvoltából. (Honlapján – <http://www.garaiyh.hu/luther/luther.htm> – egyébként digitalizált formában a teljes kötet elérhető.) A száztizenhat éves szöveg helyesírását a könnyebb olvashatóság érdekében a mai szabályokhoz igazítottuk.

(...) Az ő neve: Justus et Salvator! Igaz és Szabadító. Tehát nem e világ szemelőtt gazdag, hatalmas és dicső király, hanem Üdvözítő, ki igazságot és üdvösséget hoz magával, aki a bűn és halál ellen indít hadat, s a bűnnek ellensége és a halálnak eltiprója lesz; mert ő tulajdonképpen azért jön, hogy mindazokat, kik benne hisznek, őt királyukul elfogadják, s a szegény kölcsönként számon meg nem botránkozni, a büntől és az örök haláltól megszabadítsa. Akik tehát őt hit-tel elfogadják, benne vigasztalást keresnek, azoknak bűnei megbocsáttatnak, azoknak a halál többé nem árt, azok az örök életnek lesznek részesei. S ámbár testileg egykor meg kell halniok, az rájuk nézve nem halál, hanem csak álom leend. (...)

Azért ne botránkozzál meg az ő szegényes, szolgálai alakján, hanem adj neki hálát azért, s bízzál őbenne, mert mindaz, amit ezen eljöveteleivel tesz, te érted történik, s a te javadra szolgál. Ő tehát bűneidben és a halálban kíván segítségre lenni s tegedet igazgá, boldoggá tenni. (...)

Aki ezt úgy hiszi, amint hallja, s amint azt neki az evangélium hirdeti, az akképpen részesül is abban. (...) Ebben áll tulajdonképpen Krisztus urunknak uralkodása; mert az ő hivatala s munkája nem más, mint hogy ő minket naponként a büntől és

haláltól megszabadít, s ahelyett az ő szentségébe s életébe öltöztet ben-nünket. (...)

Mivel az Úr Krisztus király, tehát országának s népének is kell lennie, s ennek királya iránt az őt megillető szolgálatot kell tanúsítania. Hogy e szolgálat miben áll, azt világosan megmondja az evangéliumi elbeszélés. Olyan embereket látunk itt, akik Krisztust királyul ismerik el, s nem szégyenlenek a királyt hordozó számár mellett gyalogni.

Ezek között első helyen említendő az apostolok, akik ezen Úrban az igazi Messiást látják, akiben a bűnösök megigazulnak, s a haláltól megszabadulnak. Azért hozzák elő a szamarat, azaz a Krisztushoz utasítják a zsidókat, akik eddig a törvény alatt éltek, s annak terheit hordozták. Továbbá a Krisztushoz vezetik a számmal együtt annak vehet is, a pogányokat, akik még zablát nem ismertek, a törvénynek alávetve nem voltak. Mert Krisztus minden embereknek Üdvözítője, a lelképászoroknak és tanítóknak minden embert őhozzá kell vezetniök és utasítaniok. Ez tehát az egyik isteni szolgálat, mely e királyt megilleti, hogy őt Igaznak és Szabadítónak elismerjük, elfogadjuk, dicsérjük és magasztaljuk, s mindenkit őhozzá utaljunk.

A másik isteni szolgálat abban áll, hogy ezen Krisztusnak „hozsánnát”

is énekeljünk, azaz hogy neki országához áldást és üdvöt kívánjunk, vallástételünket előtte nyilvánosan is hangoztassuk, s mindent megtegyünk, ami az ő országának előmozdítására és gyarapítására szolgál. Mert ama szó, „hozsánná”, magyarul annyit jelent, mint: légy segítségül, Uram, áldd meg, óh, Isten, a Dávid fiát! – mint midőn a *Miatyánkban* így imádkozunk: „Jöjjön el a te országod”. Az ördög és annak tagjai mit sem hagynak megkísérletlenül, csak hogy ezt az országot megakadályozzák, s Isten igéjét kiirihassák vagy meg-hamisíthassák. Ezért kell imádkoz-nunk s kívánnunk, hogy Isten az ördögnek ezen szándékát törje meg s hiúsítsa meg.

A harmadik, hogy felsőruhainkat is le vessük, s Krisztus Urunk elé az útra terítsük, amit azáltal teszünk, ha az igehirdetést tehetségünk szerint előmozdítjuk, s pénzünkkel, vagyon-nunkkal hozzájárulunk, hogy az egyház tanítói hivatalára derék, tudományosan képzett és kegyes férfiak neveltessenek, s hogy azok, akik e hivatalt viselik, hivataluknak s tanulmányaiknak élhessenek is, s attól megválni ne kényteleníttessenek. Szóval ha valaki pénz- és vagyonbeli áldozatot hoz oly célból, hogy az egyházi hivatal jól betölthetessék, s a hívek derék előjárókat nyerhessenek, az Krisztus elé terítet ruhát, hogy az tisztességgel vonulhasson be.

Szolgáljunk tehát e királynak (...). Boldog, aki neki szolgál; mert ő olyan király, aki viszont nekünk szolgál – igen, ő csakis azért jön, hogy nekünk szolgáljon, de nem pénzzel s vagyon-nal, hanem megigazulással a bűn ellen és segítséggel a halál s örök kár-hozat ellen.

Legyünk tehát készek és serények az ő szolgálatára (...). ...akik őt elfogadták, róla vallást tettek, s szegénységükkel is az ő tiszteletét emelték, tőle örök életet és dicsőséget nyernek. Ámen.

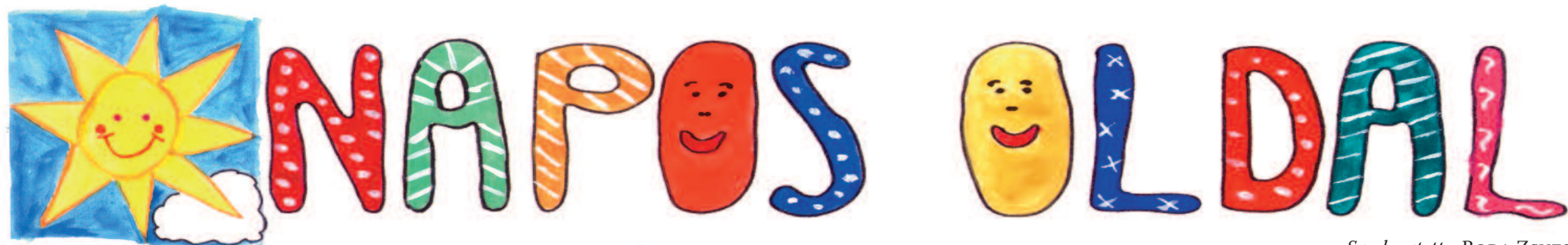
HETI ÚTRAVALÓ

„Királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas.” (Zak 9,9)

Advent első hetében az *Útmutató* reggeli és heti igéi – egy új egyházi év kezdetén, két advent között – a király első eljövetele emlékeztetnek, s megtérésre hívnak. Készítsétek az Úr útját: térjete meg! Karácsony böjtjében is királlyá Krisztust koronázzuk! Ő beteljesítette a próféták jóvendölését, és üdvözítőül jött el a világba. „Jobbítások meg élteteket, keresztyének, mert im, elközelgett a mennyeknek országa.” (GyLK 686) „Készítsétek az Úrnek útját, mert megjelenik az Úr dicsősége, és mindenek egyszerre meglátják – így szól az Úr.” (Ézs 40,3,5; LK) Amikor Jézus először vonult be Jeruzsálemba, a sokaság ezt kiáltotta: „*Hozsánná a Dávid Fiának! Áldott, aki jön az Úr nevében! Hozsánná a magasságban.*” (Mt 21,9) Te is kérheted őt: Segíts! Ments meg! Üdvözíts! (Lásd Zsolt 118,25.) *Luther* így tanít: „Krisztus a te királyod, kit Isten egyenest neked ígért, kinek te tulajdon vagy; hogy csak ő uralkodjék rajtad lélekben. Ő vált s szabadít meg mindentől.” Pál – az Úr eljöveteleének sürgető közelsége miatt – a törvény betöltésére int: „*Szeresd felebarátodat, mint magadat. (...) De mindezt valóban tegyétek is, mert... most közelebb van hozzánk az üdvösség, mint amikor hívők lettünk...*” Ezért ti is „*öltsetek magatokra az Úr Jézus Krisztust*”, hogy teljesen ő rendelkezék felettetek! (Róm 13,9.11.14) S Péter bátorít: ha Krisztust szeretitek, benne hisztek, elértek lelketek üdvösségét, látássá lesz a hit. „*Ezért... teljes bizonyossággal reménykedjetek abban a kegyelemben, amelyet Jézus Krisztus megjelenésekor kaptok.*” (1Pt 1,13) Ószövetségi prófécia alapján (lásd Hab 2,3–4) nem csak zsidóknak írták ezeket az állhatatosságra intő igéket: még „*egy igen-igen kevés idő, és aki eljövendő, eljön, és nem késik. Az én igaz emberem pedig hitből fog élni, és ha meghátrál, nem gyönyörködik benne a lelkem.*” (Zsid 10,37–38) A hit embereit felhatalmazta Isten, részesedjenek az új életben: „*Ő szabadított meg minket a sötétség hatalmából, és ő vitt át minket szeretett Fiának országába, akiben van megváltásunk és bűneink bocsánata.*” (Kol 1,13–14) A Krisztus második eljövetele várva a világosság gyermekeiként mi „*legyünk józanok, vegyük magunkra a hit és a szeretet páncélját és mint sisakot az üdvösség reménységét*” (1Thess 5,8) Az Úr Jézust kigúnyolók s megcsúfolók, tudtukon kívül, ezt az igazságot mondták ki: „*Üdvöz légy, zsidók királya!*” (Mt 27,29) Ezt tette Pilátus is, s Jézus megerősítette: „*Te mondod, hogy király vagyok?*” (Jn 18,37) Ám e töviskoronás, bíborpalástos, nádszál-jogaros király országa nem e világból való! Ítéletre való visszajöttök ugyan-azokkal a szavakkal (lásd Zsolt 118,26) köszöntik a Messiást, mint első – szá-márháton – érkezésekor: „*Áldott, aki az Úr nevében jön!*” (Mt 23,39) Mi is már most kérhetjük reformátorunk e szavaival: „*Ó, szállj közénk, Királyunk! / Íme, eléd kiállunk: / A sötétség elmúljon, / A hit fénye ragyogjon!*” (EÉ 131,4) Kedves Olvasó! A most kezdődő új egyházi évben: Bíz újra életed Krisztusra (B. ú. é. K.)! Jézus „*szeret minket!*” (Jel 1,5)!

■ GARAI ANDRÁS

NAPPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Barátposzáta

Ez a hivatalos neve, de én sokkal jobban szeretem a kedvesen hangzó *barátkát*.

A verébnél karcsúbb, szürke színű madár. A hímnek fekete fejtetője, sapkája van, a tojó és az első tollruhás fiatalok fejtetője barna. Hazánkban a bokros aljnövényzetű erdőkben, parkokban, nagyobb kertekben mindentütt előfordul.

Egyike Európa legjobb hangú énekesének. Éneke két részből áll: a bevezető, utánzásokkal is tarkított csi-csergés után következik a hangosan csengő befejezés.

Vonuló madár, de évente akadnak áttelelők is. Ezek bogycsokkal táplálkoznak, de örömmel fogadják a félbevágott almát is, amelyből csipegethetnek.

Az ősszel elvonulók Európa déli felén, a Közel-Keleten és Észak-Afrikában telelnek, ahonnan az elsők márciusban érkeznek vissza Magyarországra.

Minden évben várom, mikor halom az első barátkát énekelni, és

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

A barátkapárok az ártér talaját borító szederzsongelben fészkeltek, néha csupán arasznyi magasságban. Aztán elkövetkezett a szomorú nap, amikor ezeket a csodálatosan szép erdőket kivágták, és velük együtt eltűntek egyetlen hazai fészkelőhelyükről a nagy fülemülék is. A barátkák az erdő helyén felnövekvő bokrosokban újra fészkelni kezdtek, de énekükből

RAJZ: BUDAI TIBOR

amikor a csengő hangok megszólalnak, tudom, hogy valóban megérkezett a tavasz. Áprilisban már mindentütt dalolnak a fekete sapkás hímek. Ott vannak a városokban is. Budapesten például a Népligetben, a Margitszigeten, de évente énekel egy hím a Múzeumkertben is. Elég néhány bokor, ahol fészkelhetnek, az emberek jelenléte nem zavarja őket.

Kiváló hangú barátkákat hallottam a Felső-Tiszát kísérő fűz-nyár ligeterdőkben, Tiszatelek környékén. Akkoriban a szőke folyót mindkét parton gyönyörű erdők kísérték, ahol százával fészkeltek az öblös hangú nagy fülemülék. Ott hallottam egy olyan barátkát, amelyik ez utóbbiak strófáiból vett át részleteket saját énekébe.

ma már hiányoznak a nagy fülemüléktől átvett részletek.

Az augusztusi bodzaérés idején a barátkák fekete bogycsokkal élnek, erről a leveleken látható lilás fröccsintések is árulkodnak. A fiatal hímek közben már a hangjukat próbálgatják.

■ SCHMIDT EGON

Kérdések

1. Vajon milyen súlyú egy barátká?
2. A párok hányszor költenek évente?
3. Melyik a másik, gyönyörűen éneklő poszátafaj?

Válaszok: 1. 20 gramm; 2. kétszer; 3. kerti poszta.

KÖNYVAJÁNLÓ

Illusztrált gyermekversek

► Az idei esztendőben sok eseményen és ünnepségen emlékezünk meg az evangélikus költőnőről, diakonisszáról, *Túrmezei Erzsébet*ről. Erzsébet testvér most lenne százéves, ha még élne. A születési évfordulója alkalmából egyházunkban több könyvet is megjelentettünk. Ezek közül a *Gyermekversek* című kötetet ajánljuk most a figyelmetekbe.

A Fébe Evangélikus Diakonisszaegyesület rajzpályázatot hirdetett gyermekek számára. A pályázók feladata illusztráció készítése volt Erzsébet néni verseihez. A beérkezett pá-

Fáznak már az erdők.
Úde lombruhájuk
sárgán földre pergett.
Hallottam, az ágak
éjjel hogy' didergett.
Fáznak már az erdők.

Milyen jó az Isten!
Szánva tekint rájuk.
S fehér takaróval:
betakarja őket
lágyan hulló hóval.
Milyen jó az Isten!

Fáznak már az árvák,
szegény elhagyottak.
Ki rak tüzet nekik?
Sivatag utcákon
fagyos szél fúj végig.
Fáznak már az árvák.

Milyen jó az Isten!
Emberszívekben gyújt
meleg tüzet, lángot:
védő szeretetet,
megsegítve szánót!
Milyen jó az Isten!

TÚRMEZEI ERZSÉBET

Tél

A tizenegy éves Csapó Lili munkája

Soltvadkerti gyermekcsendesnap

► **Jeles nap volt november 16. az egyházunk által újonnan átvett soltvadkerti Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskolában, hiszen ekkor rendezték meg az iskola első gyermekcsendesnapját. A gyermekek korosztályonként más és más hitmélyítő programon vehettek részt, forogszínpadszerűen mozogtak a helyszínek között.**

Alsó tagozaton *A megbocsátás napja* címmel a Bibliából kerestük a válaszokat arra a kérdésre, hogy mi a megbocsátás titka, miért kérjünk bocsánatot, miért bocsássunk meg. A diákok bibliai történeteket hallgattak, mozgásos játékokban vettek részt, énekeltek, filmet néztek és barkácsoltak a témával kapcsolatban. Az alsós tanító nének az osztályokban a *Miatyánk* egyik mondatához – „Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vét-

kezőknek” – kapcsolódva mélyítették el a megbocsátás kérdését.

Felső tagozaton a *Reménység az új életre* című színdarab egy igaz történetet tárt a szemünk elé, hatásos módon bemutatva a kábítószert, az alkohol, a bulizós életmód és a rossz barátoknak megfelelni akarás életet leromboló hatását. Elgondolkodtatott mindannyiunkat, hogy az emberben levő úrt csak Isten segítségével lehet megtölteni. Videofilm a rehabilitációs otthonokban élő, kórházban kezelt fiatalokat

láttunk, akik azt mondták el, hogy az alkohol és a kábítószert csak pótcselekvés, mely a halálba visz. Ezután kis csoportokban folytatódott a beszélgetés.

A napot a sportcsarnokban sportos, zenés, vidám műsor zárta.

A WOL Élet Szava Magyarország Alapítvány munkatársai keltek aznap a legkorábban a szolgálattevők közül: már hajnali negyed háromkor talpon voltak, hogy ne legyen fennakadás, és minden résztvevő számára élmény lehessen a soltvadkerti Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskola első gyermekcsendesnapja.

■ FITOS MÓNIKA

A napról bővebb, videofelvétellel bővített beszámoló látható a www.evangelikus.hu honlapon

A hajónak vízre kell szállnia

Felügyelők országos konferenciája Révfülöpon

► Folytatás az 1. oldalról

Buda Annamária jóvoltából a résztvevők bepillantást nyerhettek az evangélikus diakóniai munkába, ízelítőt kaphattak sokszínűségéből. A nappali melegedőtől kezdve az időseknek vagy hajléktalanoknak nyújtott bentlakásos ellátásig, illetve családsegítő és gyermekjóléti szolgálatig országosan fellelhetők a különböző munkaágak. A legújabb színfolt a családi napközi.

A diakóniai munkára való felkészítés nemcsak a hittudományi egyetemen, de más egyházi iskolában is fontos lenne. Erre már van is kezdeményezés, hiszen a köznevelési törvény szerint 2016-tól az érettségi bizonyítvány kiadásának egyik feltétele lesz ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása.

Egyházi, gyülekezeti élet

A gyülekezeti élet nemcsak a való életben színes, hanem a konferencián az ezzel a címmel meghirdetett program is az volt. *Mészáros Tamás* nyugati (dunántúli) kerületi felügyelő ugyanis piros és zöld lapokat osztott ki a jelenlévőknek, melyek felmutatásával mindenki jelezhetette a feltett kérdésekre adott válaszát.

A kerekasztal-beszélgetés résztvevői között az egyházmegyei szintet *Rostáné Piri Magda* vasi esperes és *Bak Péter* Dél-Pest megyei felügyelő, míg a gyülekezetek szintjét *Ittész András* kelenföldi és *Sztruhár András* oroszlányi felügyelő képviselte. Bemutatkozásuk és hozzászólásaik révén a jelenlévők bepillantást nyerhettek közösségeik életébe. Oroszlányban például városi szinten elismert a gyülekezeti énekkar, Bobán, illetve Pilisen szeretetszolgálatot üzemeltetnek, Kelenföldön pedig a különféle gyülekezeti csoportok színesítik a közösség életét.

A beszámoló között *Mészáros Tamás* a hallgatóságához is intézett kérdéseket. Megvitatták például, hogy kell-e a presbitereknek kötelező továbbképzésekre járni, és hogy az istentiszteleteken van-e helye a laikusok szolgálatának és a könnyűzenének.

Média

Révfülöpi konferenciájukon az egyházon belüli és a „felekezetünk falain” túlra irányuló kommunikáció helyzetét is áttekintették röviden a

gyülekezetek nem lelkesíti vezetői. Médiamunkásaink közül *Pröhle Gergely* elsőként hetilapunk – betegszabadságát megszakító – főszerkesztőjét szólította maga mellé, aki a közeli Balatonfüred szív-kórházából kapott kimenőt az eszmecserére.

Felidézve az *Evangélikus Élet* elmúlt tizenkét esztendejének főbb állomásait, *T. Pintér Károly* utalt arra, hogy miközben az internet napjainkban radikálisan megváltoztatja a médiafogyasztási szokásokat, hetilapunk leghűségesebb olvasói továbbra is a nyomtatott újságra tartanak igényt, s közülük csak igen keve-

FOTÓ: HORVÁTH-BOLLA ZSUSZANNA

sen fizetnek elő a *Digitalstandon* olvasható on-line verzióra.

A másik oldalt *Horváth-Bolla Zsuzsanna*, az *Evangélikus.hu* főszerkesztője mutatta be, elárulva, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház központi internetes portálján átlagosan már napi ezeröttszáz klikkelést számlálnak. A világháló egyházi oldalak elbulvárosodásának veszélyére utaló moderátori megjegyzésre reagálva *Horváth-Bolla Zsuzsanna* kifejtette: „Nem lenne baj, ha bulvárosodna az egyház, amennyiben a bulvár az érdekes témát, az érdekes embereket jelenti.”

Az egyházunk értelmiségét megcélzó *Credo* folyóirat főszerkesztője, *Zászkaliczky Zsuzsanna* elmondta, hogy bár az általa nemrég megújított orgánium számaival kapcsolatban sok pozitív visszajelzés érkezett, mégsem tudják, hogy üzenetük eljut-e a célközönséghez...

Az elmúlt évek legnagyobb kudarca, hogy egyházunk nem tud felvevőpiacot teremteni saját nyomtatványainak. Erről *Kende K. Péter*; a Luther

Kiadó igazgatója beszélt. A könyvkiadás sajátosságairól szólván megemlítette, hogy nálunk a rövidebb, az úgymond impressziókat adó kötetek – áldáskönyvek, imádságoskönyvek – iránt nagyobb a kereslet.

A beszélgetés végén kisebb vita keletkezett arról, hogy vajon a jellemzően gyors, tömör információkkal operáló internet alkalmas-e a spiritualitás elmélyítésére. Ebben a kérdésben ugyan nem született konszenzus, abban azonban mindenki egyetértett *Horváth-Bolla Zsuzsanna*val (úgy is, mint az 1%-os kampányok evangélikus médiafelelőseivel), hogy felekezeti honlapjaink kiemelt feladata népszerűsíteni a személyi jövedelemadó egy százalékának felajánlását az evangélikus egyház javára.

Az egyházak küldetése a 21. században

Egyház és közélet kapcsolatáról az Orbán-kormány (református) lelkes tagja, *Balog Zoltán* (képünkön) osztotta meg gondolatait az evangélikus gyülekezeti felügyelőkkel.

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának vezetője előadásában röviden visszatekintett az elmúlt húsz évre, kiemelve e két évtizedből a millenniumi esztendőt. Szerinte ugyanis az egyházak közéleti jelenléte utózára talán a keresztény Magyarország fennállásának ezredik évfordulóján volt erőteljesen érzékelhető. Miután a 2001-es népszámlálás alkalmával a magyar lakosság hetvenhárom százaléka vallotta magát valamely történelmi egyházhoz tartozónak, a millenniumi esztendőben még senki nem kérdőjelezte meg, hogy a vallási gyökerek nálunk ilyen mélyek.

Csak hogy mára megszűnt a varázs: az egyházak alig-alig hallatják hangjukat közéleti kérdésekben. „Mostanra az egyház és az állam között valójában egyetlen közös téma maradt: a pénz” – mutatott rá a lelkesként és politikusként egyaránt kiábrándítóan érzett helyzetre *Balog Zoltán*.

A miniszter arra buzdította a jelenlévőket, hogy merjenek karakteresebben jelen lenni evangélikusként a közéletben és markánsabban véleményyt nyilvánítani. Az egyházat egyrészt a tradíció, másrészt az innováció, a megújulás, a „reformáció” kell, hogy jellemezze. Ez utóbbi főként a protestánsoktól nem lehet idegen...

■ KOVÁCS BARBARA

Kétszáz éves egyházmegye

A mai Veszprémi Evangélikus Egyházmegye gyülekezetei a 18. század végéig a győri, a kemenesaljai, a zalai és a Balaton-felvidéki egyházmegyékhez tartoztak. 1812-ben aztán egy nagy jelentőségű egyházmegyei közgyűlést tartottak. Jegyzőkönyvbe foglalták: „Közakarattal az határozott meg, hogy az egész Veszprém Megyében való gyülekezeteinknek összekapcsolásuknak szükséges megerősítése a jövő kerületbeli közgyűlés alkalmosságával kéretek, és a megyebeli gyülekezeteknek akár-

Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárságának főosztályvezetője volt, aki *Az állam és egyház együttműködése* címmel tartotta meg előadását. Referátumában nyomatékosította, hogy a kormány az egyházakat értékhordozó és közösségteremtő tényezőnek tartja, ezért stratégiai partnernek tekinti őket. Felsorolta, hogy a kormányváltás óta milyen, az egyházakat érintő lépéseket tett a kormány. Beszámolt a sikeres ingatlanrendezésről, és vázolta a jövőbeli célokat. Reményének adott hangot,

FOTÓ: PENOVÁČ KÁROLY

mi szín alatt leendő elosztása jövőre megátoltassék.”

A Veszprémi Egyházmegye november 24-én ünnepi díszközgyűléssel ünnepelte meg kétszázadik születésnapját.

Az alkalom *Polgárdi Sándor* esperes áhítatával kezdődött, aki az ünnepre invitáló meghívón szereplő ígéről prédikált: „*Adjatok hátát az Úrnak, mert jó, mert örökké tart szeretete!*” (Zsolt 106,1b)

Az ünnepi közgyűlést *Henn László* egyházmegyei felügyelő nyitotta meg, majd *dr. Konrád Károly*, a Belügyminisztérium államtitkára üdvözölte a megjelenteket. Mint mondta, ez az alkalom nemcsak arra ad lehetőséget, hogy visszatekintsünk a mögöttünk hagyott két évszázadra, hanem arra is, hogy tanuljunk belőle.

Az ünnepi alkalom előadója *dr. Fedor Tibor*; az Emberi Erőforrások Minisztériumának Nemzetiségi és

hogy a jövő évi költségvetési törvényben legalább sikerül megőrizni az egyházi finanszírozás idei mértékét.

Az ünnepségen Pápa városát *Unger Tamás* alpolgármester képviselte.

A bicentenáriumi megemlékezésre a Veszprémi Egyházmegye egy prédikációs kötetet is megjelentetett, amelyet *Polgárdi Sándor* mutatott be. A nyolcszáz példányban közzétett kiadványban – a bevezetések mellett – két tanulmány is olvasható, továbbá hatvanhárom ígéhirdetés olyan lelkészek tollából, akik jelenleg vagy korábban az egyházmegyében szolgáltak.

Az ünnepi közgyűlést követően délután a szavazati jogú közgyűlési tagok még ott maradtak, mert „rendes” közgyűléssel folytatódott a rendezvény, amelyen az egyházmegye eseményeiről hallgattak meg beszámolót a küldöttek, és egyéb ügyeket tárgyaltak meg.

■ KISS MIKLÓS

Közlemény – Ordass- és Prónay-díj

Az Ordass Lajos- és a Prónay Sándor-díj kuratóriuma tudatja, hogy a beérkezett ajánlások alapján 2012-ben a díjakat az alábbi személyeknek ítélte.

Ordass Lajos-díj: *Takácsné Kovácsné Zelma* lelkész.

Prónay Sándor-díj: *Benczúr László* építész.

A díjakat *Gáncs Péter* elnök-püspök és *Pröhle Gergely* országos felügyelő az új zsinat első ülészakánának ünnepélyes nyitóáhitatán, november 30-án 10 órakor a fásori evangélikus templomban (Budapest VII. ker., Városligeti fasor 17.) adja át.

Budapest, 2012. november 26.

A NYÍREGYHÁZI LUTHER-KOLLÉGIUM JUBILEUMA

Húsz éve a nevelés szolgálatában

Más egyházi intézmények múltjához, történetéhez és teljesítményéhez mérve a nyíregyházi Luther Márton Kollégium húsz éve talán nem mutatkozik különösebben jelentősnek, de az évszázados tradíció is az évek, évtizedek számolásával kezdődik. Másrészt nem a szám nagysága adja az ünnep jelentőségét, az elvégzett munka felett érzett öröm annál inkább.

Amikor megteremtődött a gyülekezet iskoláinak, ingatlanainak visszakeresésére a lehetőség, a nyíregyházi evangélikusok nem kérték kollégiumot, az ugyanis nem volt nekik az államosításkor. Azért fogadták el mégis a város által kínált diákközösséget a nyilvánvaló problémákkal együtt, mert a nevelést igencsak fontosnak ítélték. Jellemző, hogy a kollégium igazgatótanácsának, a gyülekezet elöljáróinak tíz évébe került, hogy miután

kaptak egy diákközösséget, megteremtésük a megfelelő feltételeket a kollégiumi nevelés számára.

Az Iskola utcában tíz éve emelt épület gyülekezeti termében rendezett ünnepségen *Laborci Géza*, az igazgatótanács elnöke a hályogkovácséhoz hasonlította saját merészségüket, hisz sem az intézményfenntartásban, sem a nevelésben nem volt tapasztalatuk. De – mint emlékeztetett – a reformáció óta a kollégiumalapítás bevett gyakorlat a hitnek a közösségekben való megtapasztalására.

Molnár Erzsébet, aki nevelőtanárként, majd kollégiumi lelkészként is szolgált a Luther Márton Kollégiumban, prédikációjában a 23. zsoltár szavaira utalva („*Az Úr az én pásztorem, nem szűkölködöm*”) azt kérte, adja a Jóisten, hogy ne a szűkösségből kiindulva kelljen döntéseket hoz-

niuk azoknak, akikre az ifjak nevelését bízta a közösség.

A hitnek pozitív szerepe van a személyiség fejlődésében, bár Magyarországon sokáig ennek az ellenkezőjét állították. A keresztény nevelés alapjairól szóló előadásában *D. Székely Imre* nyugalmazott püspök arra emlékeztetett, hogy a kereszténység nem azt jelenti, hogy tilalomfák erdejében kell járunk. Az önmegvalósítás davája azért elhibázott, mert egyedül soha nem tudom megvalósítani még magamat sem, a nevelőmunka középpontjában tehát a személyiség kiteljesítésének segítése kell, hogy álljon.

Akik ebben élen jártak, azoknak Luther-emlékérmet és emléklapokat adott át *Martinovszky István* kollégiumigazgató az ünnepségen, amelyen műsorral szolgáltak a kollégium diákjai.

■ VESZPRÉMI ERZSÉBET

Friss interjúkat ajánlunk az *Evangélikus.hu* oldaláról

Szentágothai János unokájával, *Ittész Szilvia* fásori tanárnővel készített interjút az *Evangélikus.hu* munkatársa (*Az angoltanítás funkcionális anatómiája* – <http://www.evangelikus.hu/interju/ittesz-szilvia>).

A megújuló zsinatról beszélgetett *Horváth-Bolla Zsuzsanna* a leköszönő elnökökkel, valamint az első zsinati ülés egyik korelnökével, *Smedélius Zoltán* esperessel novemberben, a zsinati választások előtt (<http://www.youtube.com/lutheranhu>).

Szintén a választásokhoz kapcsolódva videointerjúban mutatkoznak be az országos felügyelőjelöltek – *dr. Frenyó V. László* és *Pröhle Gergely* –, akiknek a *Fraternet* olvasói is feltehettek izgalmas kérdéseket. A felügyelők országos találkozásán a Zákus Médiacentrummal közösen készített videóban egyéb országos tisztségviselő-jelöltek is megszólaltak. A videók a <http://www.youtube.com/lutheranhu> oldalon tekinthetők meg.

► A kezemben tartom hatodik osztályos kisfiam általános iskolások számára készített *Képes történelmi atlaszát*. Ha fellelőzzük a *Nagy magyar utazók elnevezésű térkép-összeállítást*, az Euráziát felfedezőik között ott találjuk a százötven esztendeje született *Stein Aurél* Keletkutató, régész nevét. Ami öröndetes tény, hiszen így legalább a mappát behatóbban böngésző, nyilván az átlagnál szorgalmasabb diákok már egészen korán találkozhatnak a nevével.

Stein Márk Aurél 1862. november 26-án született Pesten zsidó családban. Asszimilációra törekvő szülei őt és fivéréit az evangélikus felekezethez tartozónak keresztelték, leányuk és ők maguk azonban megmaradtak őseik vallásánál.

Középiskolai tanulmányait Stein Aurél Budapesten, a piaristáknál kezdte, Drezdában lutheránus oktatási intézményben folytatta, majd ismét Budapesten, a Deák téri evangélikus

gimnáziumban fejezte be, ahol sikeres érettségi vizsgát tett. Egyetemre német nyelvterületen, Bécsben, Lipcsében, Tübingenben járt, bölcsész-doktori végzettséget szerzett, majd Londonban, Oxfordban és Cambridge-ben képezte tovább magát.

Jellemző magyar sors jutott osztályrészéül: itthon nem kapott állást, így szakmai munkájának gyümölcsét más nemzet élvezhette. *Marc Aurel Stein* néven már pályájának kezdetén brit szolgálatba állt. 1887-ben az akkor az angol gyarmatbirodalomhoz tartozó Indiába utazott, ott töltött be különböző tudományos és hivatali pozíciókat, onnan indult expedícióira, és ott élt élete végéig. Tevékenysége polihisztorokra jellemzően sokoldalú: a régészet, a földrajz, a filológia, a nyelvészet egyaránt érdekelte.

Első belső-ázsiai expedícióját 1900–1901-ben vezette Kelet-Turkesztánba, a mai Kína területére. Vizsgálata kiterjedt mind a régészeti, mind a föld-

rajzi és néprajzi vonatkozásokra – kalandos helyszínekkel, évszázadok után újra meglelt romvárosokkal.

1906 és 1908 között indult második útjára. Ennek során tizenhat ezer (!) kilométert tett meg, átszelve a Takla-Makán homoksisivatagot. 1913–1916-os, harmadik belső-ázsiai expedíciója további kétezer kilométeres távjával az addigi leghosszabbnak bizonyult, elérte a mesés Szamarkandot, a legendás kereskedelmi útvonal, a selyemút nyomát követve.

Bejárta és felkutatta a makedón világhódító, *Nagy Sándor* hadtörténeti helyszíneit. 1932-ben, 1932–1933-ban, 1933–1934-ben, 1935–1936-ban négy expedíciót is vezetett az egykori Perzsia, a mai Irán területére. Egyik úttörője volt a „légi felderítésnek”, azaz alkalmazta a repülést a nagyméretű tereptárgyak és régészeti emlékek feltérképezésére 1929-ben, 1935-ben, 1938–1939-ben Irakban, a valamikori Mezopotámiában.

Stein Aurél, a Kelet felfedezője

vágyott ősi Baktria területére, Afganisztánba. Az álom azonban nem teljesedett be: kutatómunkájának megkezdése előtt, 1943. október 26-án egy megfázás szövődményei és szélütés következtében elhunyt. Kabulban, a helyi keresztény temetőben helyezték örök nyugalomra.

2003-ban a brit fegyveres erők és a brit kolónia által felügyelt sírkertben magyar nyelvű emléktáblát helyeztek el angol nyelvű síremlékére.

Stein Aurél hazáját soha nem feledte. Kiterjedt levelezésben állt az itthoni tudós körökkel, rendszeresen juttatott szakmai anyagokat hazai intézményeknek, könyvtárak az Akadémiára hagyományozta, előadói körútja során Magyarországot is érintette, sőt fenntartotta a kapcsolatot alma materével, az evangélikus gimnáziummal.

Munkái anyanyelvén is megjelentek, a mai olvasók ezeket reprintként érthetik és olvashatják el. Érden mellszobrá áll, Balatonfüreden közterület viseli nevét, egykori lipótvárosi sílőházának helyét emléktábla jelzi.

■ REZSABEK NÁNDOR

Templomtűz Erdélyben

Leégett egy kétszáz éves román ortodox fatemplom november 26-án hajnalban Erdélyben, miután tűz ütött ki a létesítményben.

Az Agerpres román hírügynökség közleménye szerint a templom a Hunyad megyei Glodghilestiben található. A tűzoltók elmondták: a lángok hétfő hajnalban csaptak fel. Az első feltételezések szerint a tüzet rövidzárlat okozta. A tűz martalékává vált az ikonosztáz – a templomszentélyt a templomhajó-

tól elválasztó, képekkel ellátott fal –, a tetőszerkezet és a berendezés.

A templom szerkezete eredetileg fából készült, később kívülről kőfalat vontak a favázra. A tüzeset következtében súlyosan megrongálódott a faszerkezet.

A templomot 2006-ban újjították fel. Romániában mintegy ezernegyszáznegyven fatemplom van, közülük hatszázötven található Erdélyben.

► Forrás: Magyar Kurír

HIRDETÉS

Emlékezés Dobos Károlyra, a Lepramisszió alapítójára

Dobos Károly, a magyarországi Lepramisszió alapítója százötven éve született. Az évforduló alkalmából emlékező-hálaadó rendezvényt tart a Lepramisszió december 9-én, vasárnap 4 órakor a Református Zsinati Székház nagytermében (Budapest XIV. ker., Szabó József u. 16.), melyre mindenkit szeretettel várunk.

HIRDETÉS

EBBE-előadás

Krisztus a hetek (pünkösd) ünnepében (savuot)

Az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) 2012. őszi sorozatának címe:

A zsidó ünnepek kereszténység jelentősége.

A következő alkalom december 13-án, csütörtökön 17 órakor kezdődik az országos iroda utcáról nyíló termében (Budapest VIII. ker., Üllői út 24.).

Avi Snyder, a Zsidók Jézusért (Jews for Jesus) szervezet európai és magyarországi vezetője tart előadást *Krisztus a hetek (pünkösd) ünnepében (savuot)* címmel.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

HIRDETÉS

Budavári evangélikus szabadegyetem

A Bécsi kapu téri evangélikus templom (Budapest I. ker., Tánácsics Mihály u. 28.) kápolnájában minden hónap első hétfőjén 19 órai kezdettel szabadegyetemi előadások hangoznak el. A következő alkalom december 3-án lesz. Előadó: *dr. Hankiss Elemér* szociológus. Téma: *Emberlét a bizonytalanság korában*. Házigazda: *dr. Fabiny Tamás* püspök. A részvétel ingyenes. A szervezők minden érdeklődőt szívesen látnak.

HIRDETÉS

A Magyarországi Luther Szövetség éves közgyűlése

A Magyarországi Luther Szövetség elnöksége tisztelettel és szeretettel meghívja tagjait és minden érdeklődőt éves közgyűlésére és konferenciájára december 8-án, szombaton 8.45-re a Pesti Evangélikus Egyház Deák Téri Gyülekezet nagytermébe (Budapest V. ker., Deák tér 4. I. emelet). Ha a 8.45-re meghirdetett közgyűlés a kezdés időpontjában nem határozatképes, a közgyűlést az eredeti napirenddel 9 órára ezennel összehívjuk.

Istentiszteleti rend • 2012. december 2.

Advent 1. vasárnapja. Liturgikus szín: lila.

Lekció: Mt 21,1–9; Jer 23,5–8. Textus: ApCsel 17,22–33. Énekek: 131., 141.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) dr. Agod Anett; de. 10. (német nyelvű, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Balicza Iván; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 9. (úrv.); **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. (úrv.) Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.); **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstűk M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, Tóth Aladár út 2–4.** dr. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv., családi) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Gáncs Péter; du. 6. (úrv., Megálló nevű ifjúsági istentisztelet) Szántó Enikő; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű áhítat) Scott Ryll; de. 10. (családi) Pelikán András; de. 11. (úrv.) Aradi György; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (közös istentisztelet a ferencvárosi gyülekezettel, kantátazenés) Koczor Tamás; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Románné Bolba Márta; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) Benkőczy Péter; **Kerepesi út 69.** de. 8. (úrv.) Tamásy Tamás; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. Gáncs Tamás; de. fél 10. (úrv., családi) dr. Blázy Árpád; de. fél 11. (úrv., zenés istentisztelet) Gáncs Tamás; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpádné; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lócsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Kovács Viktor; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv., családi) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** de. fél 11. (úrv.) Halász Alexandra; du. 5. (adventi est) Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Halász Alexandra; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Kovács Áron; **Rákocsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Kovács Áron; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Kovács Áron; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Éva; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Éva; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; **Budafokegyháza, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Hokker Zolt; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lackner Pál.

Összeállította: BODA ZSUZSA

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Bárhol vagyok, velem vannak a lapjaim.

SZÜLETÉSNAP? NEVNAP? KARÁCSONY?
Lepje meg magát, családtagjait vagy barátait az Evangelikus Élet digitális előfizetésével!

WWW.DIGITALSTAND.HU

Karácsonyi bevásárlás előtt

A rendszerváltás utáni két évtizedben újabbnál újabb, amerikai eredetű „jeles napok” honosodtak meg nálunk. Először talán a Valentin-nap, amelyet csak a szerelmesek napjaként emlegetnek, utána a halloween, vagyis a pogány kelta eredetű boszorkány-, kísértet- és szellemünnep, amelynek jellegzetes kísérője a töklámpás; és újabb egyesek már a hálaadást (november negyedik csütörtökét) is ünnepeleendő dátumként tartják számon hazánkban.

Kevésbé ismert nap november utolsó pénteke, amely a *Black Friday*, azaz fekete péntek nevet viseli. Ez baljósulán hangzó neve ellenére nem más, mint a karácsonyi bevásárlási szezon „hivatalos” nyitónapja.

A múlt hét végi fekete péntek érdekében mérföldkő, mivel kiváló lehetőséget nyújt annak tanulmányozására, hogyan változnak évről évre a vásárlási szokások.

Az IBM arról számolt be, hogy az on-line vásárlók átlagosan 5,6 terméket vesznek meg; ez 13%-kal kevesebb, mint a tavalyi átlag. Az átlagos vásárlás időtartama 6 perc 39 másodperc, amely 10%-os csökkenést jelent a 2011. évihez viszonyítva, ugyanakkor a jelentés azt hangsúlyozza, hogy ez az érték továbbra is jól mutatja, mennyivel ésszerűbb az interneten keresztül vásárolni, mint órákat eltölteni a zsúfolt áruházakban. A vásárlások 16%-a mobil eszközökről – okostelefonról vagy táblagépről – történt, ez 10%-os növekedés tavalyhoz képest. Jól megfigyelhető tendencia, hogy a mobilos vásárlások egyre inkább előretörnek, noha még igen távol vagyunk attól, hogy a tranzak-

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

ciók döntő többsége ezeken keresztül történjen.

Még érdekesebbek a tanulmányoknak az adatai, amelyek azzal foglalkoznak, hogy vajon a közösségi oldalak milyen szerepet töltenek be a vásárlási szokások alakulásában. A vásárlók mintegy 0,68%-a jött a *Facebook*ról, és 0,00%-a (azaz ténylegesen senki) a *Twitter*ről. A két legnépszerűbb közösségi oldalról tehát azt lehet elmondani, hogy jelentősége a karácsonyi ajándékvásárlásban elhanyagolható. Ez az információ azért is megdöbbentő, mert a cégek mindkét oldalán kifejezetten számítanak arra, hogy az ismerősök ajánlásával több terméket tudnak eladni, és így érdemes hirdetni rajtuk.

Azoknak, akik most először adják a fejüket internetes vásárlásra, érdemes körültekintőnek lenniük, ugyanis a világhálón hasonlóképpen lehet csalókkal vagy akár csak nem jóhiszemű eladókkal találkozni, akár a valódi világban.

Egy ajánlat kiválasztása előtt mindenféleképpen érdemes megnézni, hogy az árukereső oldalak ugyanazt a terméket milyen áron tartalmazzák. A túl nagy kedvezményrel meghirdetett termékek már önmagukban keltsenek gyanút, illetve érdemes

utánanézni, hogy a szállítási feltételek és egyéb paraméterek pontosan olyanok-e, mint amilyenekkel máshol is találkozhatunk.

Árulkodhat hamisított weboldallal is, hogy a vásárlási folyamat során kéri-e az oldal a bankkártyaadatokat, erre ugyanis csak akkor lehet szükség, amikor már minden megvásárolni kívánt terméket a kosárba raktunk, és a vásárlás befejezését választottuk. Ugyanígy a szállítási adatokat is elég akkor megadni, ha már kiválasztottuk, hogy milyen módon szeretnénk hozzájutni a termékekhez, és a legtöbb helyen a személyes átvétel kiválasztása esetén nincs is szükség a lakcím megadására.

Alapvető szabály, hogy a boltokban történő regisztrációnál, ahol egy e-mail cím és jelszó megadásával lehetünk vásárlók, ne azt a jelszót használjuk, amelyet egyébként az e-mail fiókba történő bejelentkezéshez. Ha ugyanis ez az információ illetéktelen kezekbe kerül, máris tárt kapuk várják a levelezésünkre kíváncsiakat. Persze nem is azért, hogy személyes üzeneteinket olvassassa valaki, hanem hogy további hasznos információkhoz jusson hozzá.

És nem árt, ha legelőször is tájékozódunk az on-line vásárlások feltételeiről: például hogy a vásárlás után tizennégy napig még elállhatunk a vételtől, és mindezt még indokolnunk sem kell.

Az on-line vásárlás nemcsak jó dolog, hanem az a legjobb benne, hogy időt takaríthatunk meg vele fontosabb tennivalóink számára. Például hogy kellőképpen elcsendesedhessünk adventben...

■ N. B.

EVÉL & LEVÉL

Misszióról Monoron

Mit is jelent ma a „misszió”? – erre a kérdésre próbáltunk választ keresni november 24-én, szombaton délelőtt Monoron, a missziói fórumon. Azért is vált fontossá a kérdés, mert mind egyházmegyénkben, mind egyházkerületünkben a legnehezebben feladat, hogy ne csak betöltsük a missziói felelős tiszteit, hanem érdemi munkát is lehessen végezni ezen a területen. Ezért is merült fel a kérdés: Mit jelent ma egyházunkban, gyülekezeteinkben a misszió? Hogyan gondolkodjunk erről a kérdéssel? Ki végezze? Mikor és hogyan? De talán a legfontosabb: mit is csináljunk?

A jelen lévő érdeklődők (többségében gyülekezeti tagok, munkatársak) a házigazda egyházmegyei missziói felelős kezdőáhitata után *dr. Anne-Marie Koolnak*, a Károli Gáspár Református Egyetem missziológiai professzorának vitaindító gondolatait hallgathatták meg *Válság, váltás, változás* címmel, majd *Bakay Péter*, egyházunk cigányügyi referense beszélt a cigánymisszió lehetőségeiről, szükségességéről.

A résztvevők megállapodtak abban, hogy az evangélikus keresztyén misszió alapjait mindenekelőtt saját magunkban, személyes Krisztus-kapcsolatunkban kell újjáépíteni. Fontos, hogy gyülekezeteink tanításában (életvitelben, magatartásban) lebontsunk minden előítéletet, és képesek legyünk elfogadni, befogadni azt, aki nálunk, közöttünk Isten szeretetét keresi. Ebben tudatosan kell képezni magunkat, formálni gondolkodásunkat és mindenekelőtt Jézusra figyelni, aki előttünk jár, csak legyen hitünk és bátorságunk követni őt.

SELMECZI LAJOS PÉTER *lelkész (Monor)*

HIRDETÉS

Meghívó adventi jótékonysági hangversenyre

Szeretettel meghívjuk a Deák Téri Evangélikus Gimnázium adventi jótékonysági hangversenyére, amely december 7-én, pénteken 18 órakor kezdődik a Deák téri evangélikus templomban (Budapest V. ker., Deák Ferenc tér 4.). A koncerten a gimnázium tanulói, zenei együttese és vendégei muzsikálnak. A belépés díjtalan. A hangverseny után összegyűjtött adományokat a gimnázium javára fordítjuk.

HIRDETÉS

Felvétel a Deák Téri Evangélikus Gimnáziumba

A Deák Téri Evangélikus Gimnázium felvételt hirdet a 2013/2014-es tanévre nyolc- és négyosztályos tagozatára olyan, jelenleg 4., illetve 8. osztályos keresztyén – elsősorban evangélikus – tanulók számára, akiknek mind a magatartásuk, mind a tanulmányi eredményük jó. Kollégiumi elhelyezést tudunk biztosítani.

Felhívjuk a jelentkezők figyelmét, hogy gimnáziumunk csatlakozott az egységes (központi) felvételi rendszerhez. Mindenki, aki nálunk szeretne tanulni, december 10-éig jelentkeznie kell a központi, általános tantervű írásbeli felvételi vizsgára.

A jelentkezéssel kapcsolatos információkért keressék fel az iskola honlapját (www.deakteri.hu) vagy a felvételi eljárásért felelős igazgatóhelytest, *Victor Mónikát*.

HIRDETÉS

Asztali beszélgetések

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány szeretettel várja az érdeklődőket a következő disputájára december 6-án, csütörtökön 18 órára a Petőfi Irodalmi Múzeumba (Budapest V. ker., Károlyi u. 16.).

Disputapartner: *Nádas Péter* író és *Fabiny Tamás* evangélikus püspök. A beszélgetés témája: *A dolgozó állása, avagy a lét egzisztenciája*. (A disputa ideje alatt a beszélgetés a Pim.hu oldalon élőben követhető.)

A rendezvényre a belépő felnőtteknek: 600 Ft; diákoknak és nyugdíjasoknak: 300 Ft. A belépőjegy megváltásával a Petőfi Irodalmi Múzeumot támogatja.

HIRDETÉS

Újra lesz ProChrist evangélizáció!

A *ProChrist* az evangélizáció egyik különös és modern formája, amely a legkorszerűbb technika felhasználásával juttatja el a Jézus Krisztusról szóló örömmüzenetet Európa számos országába.

2013. március 4. és 11. között műholdas élő közvetítés segítségével több száz gyülekezet kapcsolódhat be a németországi rendezvény nyolc alkalomból álló programjába. A különleges istentiszteletek magját *Ulrich Parzany* evangélikus lelkész hitébresztő igehirdetése alkotja, az egyes témákban való elmélyülést pedig profi színjátszás és pantomim, különböző hagyományos zenei műfajok, valamint gospel- és dicsőítő énekek is elősegítik.

A magyar nyelven tolmácsolt evangélizáció közvetítését olyan gyülekezeteknek ajánljuk, amelyek fontosnak tartják a missziót, szeretnék közösségüket lelkileg megerősíteni és új lendülettel felfrissíteni gyülekezeti életüket.

Kapcsolódjon be gyülekezetével Európa legnagyobb istentiszteletébe, jelentkezzen a prochrist.hu internetes oldalon!

HIRDETÉS

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Olvassa az Evangélikus Élet digitális változatát!
Válogasson az első magyar platformfüggetlen online újságstand kínálatából, olvasson számítógépen, táblagépen vagy okostelefonon!

www.digitalstand.hu
Csatlakozzon hozzánk a Facebookon is!

Ámos Imre és a 20. század – kortárs összművészeti kiállítás

2012. december 7. – 2013. január 15.

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány kortárs összművészeti kiállítást szervez Szentendrén, a Régi Művésztelép Galériában. A kiállítás fővédnöke: *Schweitzer József* nyugalmazott országos főrabbi, védnökei: *Fabiny Tamás* evangélikus püspök és *Várszegi Asztrik* pannonhalmi főpap.

A kiállítást december 9-én, vasárnap 17 órakor nyitja meg *Fabiny Tamás* és *Vukán György* zongoraművész, zeneszerző. Köszöntőt mond: *Schweitzer József*.

Kiállító művészek: • Irodalom: *Darvasi László*, *Esterházy Péter*, *Ferdinandy György*, *Juhász Ferenc*, *Kertész Imre*, *Krasznahorkai László*, *Parti Nagy Lajos*, *Petőcz András*, *Podmaniczky Szilárd*, *Takács Zsuzsa*, *Tolnai Ottó*, *Závada Pál*. • Képzőművészet: *Aknay János*, *Ámos Imre*, *Anna Mark*, *Benczúr Emese*, *Bohus Zoltán*, *Böröcz András*, *Deim Pál*, *Ézsias István*, *Fehér László*, *Haász István*, *Haraszty István*, *Hollán Sándor*, *Kalmár János*, *Konok Tamás*, *Kovács-Gombos Gábor*, *Lugossy Mária*, *Matzon Ákos*, *Megyik János*, *Nádler István*, *Pauer Gyula*, *Szűts Miklós*, *Tölg-Molnár Zoltán*, *Váli Dezső*, *Vojnich Erzsébet*. • Zene: *Dés László*, *Fassang László*, *Vukán György*, *Szent Efrem férfikar*.

HÍREK, HIRDETÉSEK

Keresztyén adventi könyvvásár Budapesten

Szeretettel várnak minden érdeklődőt a szervezők és a résztvevő kiadók a december 7-én és 8-án (pénteken és szombaton) megrendezendő keresztyén adventi könyvvásárra, melynek helyszíne az előző évekhez hasonlóan a Lónyay Utcai Református Gimnázium és Kollégium (Budapest IX. ker., Kinizsi u. 1–7.). Nyitva tartás: pénteken 14-től 20 óráig, szombaton 9-től 17 óráig. Idén is ruhatár és büfé teszi kényelmesebbé a vásárlást.

Jöjjön el, látogassa meg a *Luther Kiadó* standját, és vásároljon 10–50% kedvezménnyel! Kérje regisztrációs lapunkat, hogy Ön is a *Luther Könyvklub* tagja lehessen, és saját kiadványaink árából állandó 20%-os kedvezményben részesülhessen. Előrendelést december 3-ig tudunk felvenni a kiado@lutheran.hu címen.

A **Lőrinci Érdeklődők Teaháza** (LÉT) szeretettel meghív minden érdeklődőt következő, adventi alkalmára. A pestszentlőrinci evangélikus templomban (1183 Budapest, Kossuth tér 3.) december 4-én, kedden 18 órától *Kondor Katalin*, a Magyar Rádió korábbi elnöke lesz a vendégünk, osztja meg gondolatait a média, az erkölcs és az emberség viszonyáról előadás és beszélgetés keretében.

HIRDETÉS

Fogadóórát minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután három órától öt óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.).

Radosné Lengyel Anna országosfelügyelő-helyettes, a Déli Egyházkerület felügyelője

GYÁSZJELENTÉS

Jézus Krisztusba vetett hittel és bizakodó reménységgel tudatjuk, hogy *Tarjáni Gyula* ny. evangélikus lelkész 2012. november 19-én, életének 91. esztendőjében hazatért Urához az örökkévalóságba. Búcsúztatása istentisztelet keretében december 8-án 13 órakor lesz Miskolcon, a vasgyári evangélikus templomban.

Új nap – új kegyelem

December 2. (vasárnap)

Akik pedig előtte és utána mentek, ezt kiáltották: „Hozsánna! Áldott, aki jön az Úrnak nevében!” Mk 11,9 (Zsolt 100,3a; Mt 21,1–9; Róm 13,8–12/13–14/; Zsolt 24) Nemrég egy tizenhét éves fiú, *Henderson Dávid* énekelt az egyik legnézettebb tévécsatorna tehetségkutató műsorában. Bemutakozásában elmondta, hogy hívő keresztyén, s ezért egy dicsőítést fog énekelni. Néhány pillanat múlva felcsendült a dal: *Hozsánna*. Dávid éneke nemcsak a zsűri-re volt óriási hatással, hanem a nézőkre is, akik a stúdióban vagy éppen otthon, a tévé előtt ültek. A dal hatásának egyetlen oka volt: az énekes szívből tett bizonyítást az Isten szeretetéről! Boldogan énekelte a Megváltó előtt, ahogy egykor régen Jeruzsálem utcáin a zsidók énekeltek Jézusnak. Tudunk mi még ilyen boldogan és hittel énekelni? Tudunk mi is így bizonyítást tenni: „Áldott, aki jön az Úrnak nevében!”?

December 3. (hétfő)

Te vagy szabadító Istenem, mindig benned reménykedem. Zsolt 25,5 (Lk 11,9; 1Pt 1,18–9/10–13; Ézs 60,1–14) Szép ez a mondat, és sokan vallják is – egy szó kivételével, s ez a szó a *mindig*. Olvassuk el ezt a mondatot újra a *mindig* szó nélkül. Így is fontos ez az ige, és valljuk be, hogy ebben a formában sokkal-sokkal könnyebb megtartani is. Reménykedem én az Istenben – mondják sokan –, de *mindig* tegyem meg?! Azt már nem! Azért a sír szélén már nem megy, a kórházi ágyon is akadozva, s a hónap végi anyagi helyzetünket látva is nehéz. Isten nem ilyen esetleges bizalmat akar, hanem „*mindig-bizalmat*”. A sír szélén vagy a kórházi ágyon is.

December 4. (kedd)

Jézus mondta: „Boldogok azok, akik hallgatják az Isten beszédét, és megtartják.” Lk 11,28 (5Móz 28,2–3; Zsid 10,32–39; Ézs 60,15–22) Ezernyi területen keresi az ember a boldogságot, s mégis rengeteg a boldogtalan ember. Sajnos ez igaz a keresztyényekre is, pedig Jézus „receptje” annyira egyszerű: hallgassd az igét, és élj a szerint. A boldogtalanságnak éppen az az oka, hogy a jézusi receptnek csak az első felét tartjuk be. Hallgatjuk hétről hétre, de a hétköznapi döntéseinknél már kimarad a tanítás. Jézus figyelmeztet minket: az ige hallgatása fontos, de kevés: cselekedni is kell, amit hallunk.

December 5. (szerda)

Az Úr javamra dönti el ügyemet. Zsolt 138,8a (Róm 8,33; Kol 1,9–14; Ézs 61,1–11) Milyen ügyről lehet szó? Milyen helyzetben fog javunkra dönteni az Úr? Fontos kérdések ezek, mert nem mindegy, hogy mire gondolunk ezt az igeverset olvasva: apró-cseprő hétköznapi ügyeinkre vagy ennél sokkal fontosabb dologra. Egy másik fordítás sokat segít nekünk: „*Az Úr mindent elvégez értem.*” Kedden a *mindig* szó került előtérbe, itt pedig a *mindent*. Az Úr mindent elvégez értünk. Mindent, ami üdvösségünkhöz szükséges, mindent tökéletesen előkészített az Úr, és tökéletesen megvalósított Jézus Krisztus. El is tudjuk hinni mindezt?

December 6. (csütörtök)

Nem vagyunk az éjszakáé, sem a sötétségé. Akkor ne is aludjunk, mint a többiek, hanem legyünk éberek és józanok. 1Thessz 5,5–6 (Péld 4,18; 1Thessz 5,1–3/4–8; Ézs 62,1–12) A „többiek” alszanak, ami után rettenetes lesz az ébredés Krisztus eljövetelekor. Még időben vagyunk, fel tudjuk hát kelteni őket? Ezt kellene tennünk, de ezt csak akkor tehetjük meg, ha mi magunk sem vagyunk az „éjszakáé és a sötétségé”. Óriási a felelősségünk önmagunkért és másokért. De inkább az örömet éljük át ennek: Isten a világosság és a nappal fiainak nevez minket Pál apostolon keresztül, olyanoknak, akiknek van lehetőségük az igazi életre!

December 7. (péntek)

Jézus által hirdetjük nektek a bűnök bocsánatát. ApCsel 13,38 (Zsolt 25,8; Mt 27,27–30; Ézs 63,1–6) Pál ezt a fontos üzenetet a pizidiai Antiókiában a zsinagógában mondta el. Kevés olyan hely volt, ahol nem kergették ki ilyen szavak után. Itt egészen más történt: „*Amikor pedig mentek kijelél, kérték őket, hogy a következő szombaton is hirdessék nektek ezeket a dolgokat.*” (42. vers) Tudjuk mi ilyen erővel hirdetni ezt a szabadító evangéliumot? Egyik kedvenc mondatom utba igazít minket: „Nem az a kérdés, hogy mit tehetsz Istenért, hanem az, hogy ő mit tehet veled, ha átadod magad neki.” Ha átadod magad neki, akkor fel fog használni, hogy te is ilyen erővel tudd hirdetni a bűnök bocsánatát!

December 8. (szombat)

Jézus így szól tanítványaihoz: „Ne aggódjatok életetekért, hogy mit egyetek, se testetekért, hogy mivel ruházkodjatok, mert több az élet a táplálékánál és a test a ruházatnál.” Lk 12,22–23 (Zsolt 18,31b; Mt 23,37–39; Ézs 63,7–16) Jézus minden szava aktuális napjainkban, de ezek közül is kiemelkedik, amit ebben az igében mond. Hiszen éppen az anyagiak miatti aggodás s az ezzel járó létbizonytalanság érzése jellemző leginkább az emberekre. Bénító, gyilkos érzés ez, amely a testre, lélekre, idegrendszerre hatva végzi romboló munkáját, mert mindennapjaikban főleg arra figyelnek az emberek, amit a környezetük, a hírek vagy a tözsze mond. Ebben a helyzetben annyira megnyugtató Jézus szava. Valami egészen másról beszél, egészen más szemléletet kínál, amely nem a földi dolgokra irányítja a figyelmet, hanem sokkal magasabbra – a gondviselő Istenre. ■ DEÁK LÁSZLÓ

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból december 2-ától december 9-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
7.35 / Duna Tv <i>Világ-Nézet</i>	9.35 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i>	10.40 / M2 <i>Alma mater</i>	9.05 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i>
8.00 / Civil Rádió (Budapest) <i>Evangélikus óra</i>	10.05 / Duna Tv <i>Isten kezében</i>	16.00 / Duna Tv <i>Mesélő cégtáblák</i>	Fauré: Rekvium
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (civilradio.hu)	11.25 / Tv2 <i>Szökés Budára</i> <i>(magyar-szlávák-cseh romantikus filmdráma, 2002)</i> (136')	Balaton Gőzhajózási Társaság	13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”</i>
9.05 / Szent István Rádió (Északkelet-Magyarország) <i>Ökumené – Testvéregyházak féléórása</i>	13.15 / Kossuth rádió <i>Főszerepben: a nemzet színésze</i>	20.00 / Corvinus Rádió (Sopron) <i>Lélekhangoló</i>	A református egyház féléórása
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (www.szentistvanradio.hu)	13.30 / Kossuth rádió <i>Erős vár a mi Istenünk!</i>	Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (www.corvinusradio.hu)	15.25 / Duna Tv <i>Múzeumtúra – francia módra</i> <i>(francia ismeretterjesztő sorozat)</i>
10.00 / ARD1 (német) <i>Evangélikus istentisztelet</i>	21.10 / Duna Tv <i>Új Eldorádó</i> <i>(magyar dokumentumfilm)</i>	20.00 / Duna World <i>Fidel Castro, avagy a forradalom ötven éve</i> <i>(dokumentumfilm)</i>	A Loire völgye
10.45 / Mezzo Tv <i>Nathalie Schutzmann és az Orfeo 53</i>	21.30 / Bartók rádió <i>Bach: Gott soll allein mein Herze haben – 169. kantáta</i>	21.04 / Kossuth rádió <i>Magyarország–Horvátország női kézilabda-Európa-bajnoki mérkőzés</i>	18.00 / Pax Tv <i>Luther Omnibusz</i> <i>(dokumentumfilm)</i>
11.20 / M1 <i>Evangélikus templomok</i>		22.35 / Bartók rádió <i>Intermezzo</i>	19.00 / Duna Tv <i>Magyar történelmi arcképcsarnok</i>
		Narciso Yepes gitározik	Károly Róbert (1308–1342)
			20.00 / Duna World <i>Krónika</i>
			A 2. magyar hadsereg a Donnál <i>(dokumentumfilm-sorozat)</i>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
9.05 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i>	10.25 / Duna World <i>Lyukasóra</i> <i>(irodalmi műsor)</i>	6.50 / Mária Rádió <i>Ökumenikus lapszemle</i>	9.05 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i>
Benne: Carissimi: Baltazár – oratórium	11.25 / Agnus Rádió (Kolozsvár) <i>Lélekhangoló</i>	7.55 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i>	Knüpfer: Jesus Christus, unser Heiland – kantáta
11.00 / Duna Tv <i>A Röpülő pávától a Fölszállott a páváig</i>	13.30 / Kossuth rádió <i>Örüljtek az Úrban mindenkor!</i>	8.25 / Duna Tv <i>Isten kezében</i>	10.25 / M1 <i>Református ifjúsági műsor</i>
14.06 / Kossuth rádió <i>Arcvonások</i> <i>(portréműsor)</i>	Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (www.agnusradio.ro)	9.20 / Duna Tv <i>Kerekek és lépések</i> <i>(magyar ismeretterjesztő sorozat)</i>	14.00 / Budaörs Rádió <i>Evangélikus óra</i>
Dombi Rudolf és Kókény Roland kajakosok	13.06 / Kossuth rádió <i>Alma és fája</i>	Sárköz és Bátaszék	Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
21.00 / Duna Tv <i>Egy örült éjszaka</i> <i>(magyar játékfilm, 1969)</i> (70')	Gulybán Tibor görögkatolikus parókus és fia	18.25 / HBO <i>Európai Filmdíj 2012</i>	15.05 / Bartók rádió <i>Musica Sacra</i> <i>(egyházzenei magazin)</i>
21.05 / M2 <i>Sok hűhó Emmiért</i> <i>(magyar tévéjáték, 1998)</i> (67')	15.00 / Pax Tv <i>Chicken Fly-koncert</i> <i>(koncertfilm)</i>	Díjátadás	20.10 / Duna Tv <i>A dunai hajós</i> <i>(magyar tévéfilmsorozat)</i>
23.00 / Bartók rádió <i>Dzsessz a Márványteremben</i>	19.05 / Duna Tv <i>Egy világi Szegeden – Szent-Györgyi Albert szegedi éveiről</i>	18.35 / Duna Tv <i>Fölszállott a páva</i>	2/1. rész
23.10 / M1 <i>Négy szellem</i> Átalakuló közösségek		Középdöntő	21.30 / Duna World <i>Pesty Fekete Doboz</i> <i>(dokumentumfilm)</i>
		19.30 / Pax Tv <i>A szeretet vára – Déva</i> <i>(dokumentumfilm)</i>	21.37 / Bartók rádió <i>Az emberi hang dicsérete</i>
		21.30 / M2 <i>Megmentő és áldozat</i> <i>(német dokumentumfilm, 2005)</i>	Durufle: Rekvium

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • **EvÉlet on-line:** www.evangelikusélet.hu. • **Hirdetésfelvétel:** hirdetes@evelet.hu.
Előfizetés: elofizetes@evelet.hu. • **Szerkesztőség:** 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108, 20/824-5519; fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.ballal@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).
Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).
Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Tördelőszerkesztő:** Károly György Tamás (evvel@kgyt.hu). **Munkatárs:** Kinyik Anita (kinyik.anita@lutheran.hu). **Rovatvezetők:** Hafenschér Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu). **Szerkesztőbizottság:** Adami Mária, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Horváth-Hegyi Áron, Kende K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Pröhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó:** Kende K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu). **Nyomdai előállítás:** Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán. **Árusítja a kiadó. Terjeszti a MediaLOG Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a MédiaLOG ingyenes telefonszámán: +36-80/106-000 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302.**

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

